

Montaurà

Nº 21 Hivern 1992-93

m^e ENLIMES

93-94-95-96

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

PORTAL INTERIOR DE SON CATLAR (Massanella), dibuix de Joan Pere Casillas Fontanet

Portada: PORTAL INTERIOR DE SON CATLAR (Massanella), actualment desaparegut, dibuix de l'artista local Joan Pere Casillas Fontanet.

Pàg. 3 Editorial: DUES PASSES ENDAVANT, UNA ENDARRERA.

4 CRÒNICA. Gabriel Fiol Mateu.

7 ARA HA FET VINT ANYS...

8 DE CA NOSTRA... Jaume Gual Mora.

10 AJUNTAMENT DE MANCOR.

11 TOPONÍMIA DOCUMENTADA (21). Gabriel Fiol Mateu.

12 "EXCURSIÓN". Robert Jaras.

13 IV GRAN TORNEIG DE TRUC DE LES BALEARS. Miquel Vallori Mateu.

14 GRUP D'ESPLAI S'ESTEL.

15 ELS LLINATGES DELS MANCORINS (20). Gabriel Fiol Mateu.

16 Entrevista: MAGDALENA MARTÍ GUAL "Cap blanc". Jaume Gual Mora.

19 II MARATÓ FOTOGRÀFICA DE MANCOR.

20 EDUCACIÓ INFANTIL. Jaume Gual Mora -Inspector d'Educació.

22 JUDICI DE L'ANY 1.992

23 Ses Gloses d'En Tomeu Sinevé.

24 TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR DE LA VALL. Miquel Saurina Vallori.

25 XI CAMPIONAT BALEAR DE TIR DE FONA.

L'ESCOLA - Carta als Reis Màgics d'Orient. Toni Alorda. 4rt EGB.

26 ESGLÈSIA LOCAL. Adquisició d'un orgue nou. Bartomeu Fons Pascual.

27 UN REFUGI PER A PERSONES. Jaume Santandreu.

28 EL FUTBOL. El Montaura lluita per mantenir-se a 1ª Regional. Miquel Vallori.

31 MONTAURA INFANTIL. Miquel Vallori Mateu.

Contraportada: Imatges d'ahir. SA BASSA DE BINIATZENT (1934).

Comentari d'En Biel de Son Nadal.

SUMARI

CA S'HEREU DE LLOSETA

Aquest és el títol d'una petita, però documentada, monografia que l'incansable recercador del passat llosetí, Mn. Jaume Capó Villalonga, ha vist publicada amb motiu de la restauració que l'Ajuntament d'aquella vila ha efectuat al casal. En feim la present ressenya per la relació que existí entre Guillem Coll, àlies Cusinet, propietari de Ca s'Hereu i la possessió de Massanella, minuciosament descrites per l'autor a les pàgines 20 i 21 de la referida monografia.

Felicitam els llosetins, amadors de la seva història, perquè Mn. Jaume Capó, que tant ha treballat per descobrir-los les seves arrels, amb aquesta monografia podran conèixer i per tant estimar, amb més fonament, la seva CASA DE CULTURA.

JAUME CAPÓ VILLALONGA

CA S'HEREU DE LLOSETA

MALLORCA
1992

LA CULTURA ÉS PLAER.

EDITORIAL

DUES PASSES ENDAVANT, UNA ENDARRERA

La Llei d'Espais Naturals (LEN) aprovada pel Parlament Balear la passada legislatura va posar fi a una etapa de la nostra història marcada per les batalles constants entre el moviment ecologista i algunes promotors urbanístiques per preservar o edificar alguns espais naturals que havien escapat del primer boom de la construcció. Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufera, Sa Canova, Capocorb o Mondragó són topònims que han quedat per recordar una lluita col·lectiva i desordenada, incapaç de frenar el desordre que imposava la lògica de les inversions, mancada d'unes Directrius d'Ordenació del Territori que harmonitzassin el creixement i la conservació del patrimoni comú.

La Llei d'Espais Naturals no organitzava el territori de les Balears, no ens permetia saber QUE podíem fer i ON podíem fer-ho, però almanco delimitava els espais on NO podíem fer determinades construccions, almanco presservava una part substancial del nostre paisatge. No era la terra de Canaan, però era una passa endavant en la travessa del desert.

Ara, el Parlament balear, a instàncies del grup PP-UM, ha iniciat els tràmits per modificar aquella llei. Els arguments de la majoria són ben vàlids: el text vigent de la LEN presenta unes equivocacions, uns errors que s'han de subsanar per no perjudicar interessos legítims. Seria necessari estar-hi d'acord si els diputats del PP-UM haguessin explicat, un per

un, els errors que han detectat a la LEN i si justificassin cadascun dels retalls que proposen.

No ho han fet, i això ha obert la veda de les sospites. L'experiència ens fa veure interessos particularment inconfessables darrera cada quarterada usurpada a la natura, darrera cada paisatge furtat a les generacions futures. Més quan el text presentat pel PP-UM és particularment imprevisible, amb errors que delaten presses i amb uns mapes indesxifrables que fan impossible el debat. En alguns casos, els retalls són tan grans que just els explica la demagògia o la venjança.

Si la LEN ha de reformar-se és necessari el consens. L'Ordenació del Territori no pot ser moneda de canvi, no pot estar en mans de trànsfugues ni pot ser imposada per les majories. No podem malbaratar els mapes cada quatre anys en funció dels resultats electorals. La seguretat jurídica demana estabilitat.

Després de nou anys d'autonomia encara no tenim aprovades unes Directrius d'Ordenació del Territori previstes a la Llei. El present i el futur són plens d'incertesa. Terra i ciutadans cohabituen sense cap llei que els empari. Mai no sabem que passarà demà. La LEN va ser una passa endavant. Ara no hauríem de tornar a Egipte.

MANIFEST A FAVOR DEL PARC NATURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

La Serra de Tramuntana constitueix l'espai natural més gran i valuós de les Balears. En 80.000 hectàrees hi coincideixen tot tipus de formacions geològiques, comunitats vegetals, espècies animals i un paisatge excepcional.

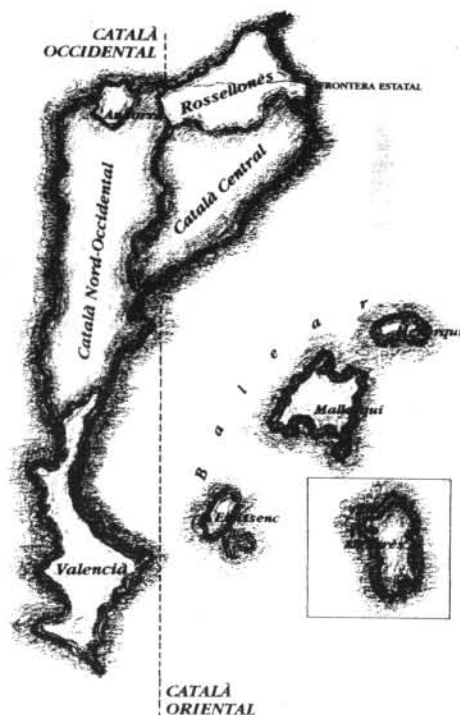
Igualment la Serra és també un autèntic tresor cultural on s'hi troben elements i conjunts de gran valor arquitectònic, etnològic i històric.

La Serra, però, es troba amenaçada per gran nombre de projectes (urbanístics, d'obres públiques, turístics, etc) que poden degradar aquest extraordinari espai natural.

Es per això que les entitats i institucions que signen aquest manifest, totes elles dels municipis de la Serra, reclamen la creació del **Parc Natural de la Serra de Tramuntana**. Aquest Parc ha de contemplar els següents punts bàsics:

- * Ha d'incloure la totalitat de la Serra.
- * Ha de permetre el desenvolupament socio-econòmic i la millora de la qualitat de vida dels habitants de la Serra.
- * Ha d'assegurar la conservació integral dels valors naturals i culturals de la Serra.
- * Ha d'esser, en definitiva, un Parc que faci compatible la protecció dels valors naturals i culturals amb la qualitat de vida dels habitants de la Serra.

Les modalitats dialectals del català

CRÒNICA

Octubre.-

El dia 4, durant la nit un llamp pegà a una casa del carrer del Bisbe, acompanyant d'un tro que quasi despertà tot el poble. Sortosament ni hi hagué desgràcies personals, sols alguns danys a la instal·lació elèctrica i aparells electrodomèstics.

Entre els dies 5 i 12 un grup de membres de la tercera edat, 61 en concret, feren una visita a l'illa de Tenerife a l'arxipèlag de les Canàries. Per molts dels assistents fou una experiència que mai havien somniat realitzar.

A partir del dia 14 l'atenció primària que presta l'INSALUD a Mancor es modificà en quant a les urgències que de les 17 hores fins a les 9 hores del dia següent, així com tots els diumenges, s'atendran a l'ambulatori d'Inca o cridant al telèfon 50.38.82.

El dia 18 batiaren a la parròquia a Maria Magdalena, filla de Jaume Català i Margalida Rayó. En foren padrins Cristòfol Mascaró i Alma Colomar. Felicitats.

El dia 22 morí Jaume Gual Fiol als 84 anys d'edat. Acompanyam en el sentiment a la seva esposa Francesca.

El dia 27, a Inca, morí el mancorí Joan Gual Reynés, als 78 anys d'edat. Era Guàrdia Civil jubilat. Descansi en Pau.

A finals d'octubre començaren els cursets que organitza cada any l'Ajuntament: Llengua Catalana, Balls mallorquins, ioga i ceràmica.

Novembre.-

El dia 7 es casà a Sa Pobla el mancorí Felip Alba Martorell amb la jove d'aquella vila Margalida Cladera Bennàsar. Moltes felicitats.

El dia 7 es celebrà la DIADA ESPORTIVA que ja ha arribat a la novena edició.

El matí es celebrà al camp de futbol i zones contigües, un Cross escolar comarcal puntuable pel Campionat Balear en les categories compreses en l'edat escolar. Foren més de cinc-cents nins i nines que animaren la jornada atlètica.

Després es celebrà la diada popular de bicicletes. Per la seva participació reberen guardons Josep Rotger, l'etern home de més edat que hi participa. Maria Moranta Llull com la dona de més Edat. I Joan Frontera Martorell i Catalina Coll Moranta per ésser els més joves.

A la tarda es féu la caminada fins a Massanella amb notable participació. Els trofeus destinats a l'home i a la dona de més edat que hi participaren els se'n portaren Jaume Prats Garriga i Magdalena Mora Coll.

També hi hagué exhibició de tennis, mini-futbol i un partit en el camp de futbol entre els Veterans i els Joves, que guanyaren per 4 a 3.

Com és tradicional, la diada acabà amb una torrada a la Plaça d'Espanya, oferta per l'Ajuntament a tots els que hi comparegueren.

El dia 14 l'Associació d'Amics de la Tercera Edat féu una excursió pel llevant de Mallorca, visitant les Coves del Drac.

El dia 20 morí Llúcia Moranta Martorell, de Can Cabà, als 84 anys d'edat. Donam el nostre condol als seus familiars, especialment a les seves filles Joana i Antònia.

Dia 25 nasqué Josep, fill d'Antoni Jaume i de Francesca Fontanet. Moltes felicitats.

Desembre.-

El dia 8 batiaren a la nostra parròquia Maria Cristina, filla de Bartomeu Sastre i de Margalida Darder. Tingué per padrins Llorenç Sastre i Maria Sastre. Enhorabona.

El dia 9 la cigonya visità el domicili del secretari de l'Ajuntament, deixant-li d'un cop una parella de nadons. La nostra enhorabona tant a ell com a la seva esposa.

El dia 10 a Inca, on residia, morí la mancorina Antònia Amengual Alorda, de Can Miquellet, als 80 anys d'edat. Descansi en pau.

El dia de Santa Llúcia es celebrà en la forma tradicional. Torrada el vespre abans i missa el dia de la santa.

El dia 18, al Casal de Cultura i organitzat per l'Ajuntament, el Grup de teatre del GDEM "Pengim-Penjam" representà l'obra "N'ESPARDENYETA".

El dia 23, al saló d'actes de l'Ajuntament, foren inaugurades les exposicions de fotografies dels participants a la II Marató fotogràfica (en reproduïm les dels tres primers premis a un altre indret

d'aquesta revista), i la de parelles de casats amb més de vint-i-cinc anys d'antiguitat. L'èxit de públic, especialment per veure l'aspecte dels que ja són pares o avis el dia de les seves noces, ha estat notable.

El dia 24 el jurat que havia de premiar els participants en el X Concurs de Betlems, visità un per un els vint-i-set inscrits. Després d'àmplia deliberació consideraren que mereixien ésser distingits:

Amb el primer premi: Pere Abrines Amengual

Amb el segon premi: Eulàlia Coll Fiol

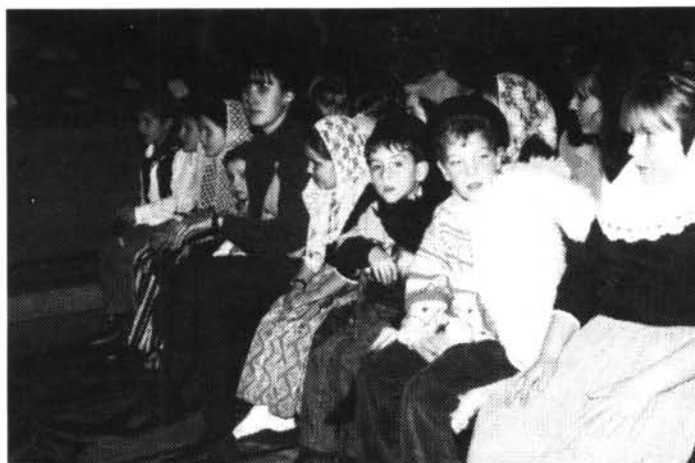
Amb el tercer premi: Mª Antònia Coll Mateu

També es concedí un premi al Grup d'Esplai pel pessebre que muntaren a l'església.

Les matines es celebraren amb la solemnitat acostumada i amb el temple ple de gom a gom. Aquest any els cants del Cor Parroquial foren realçats pels acords del nou orgue de la parròquia, que precisament s'estrenava a aquesta funció, interpretats per Bartomeu Ripoll. L'antiquíssim cant de la Sibil·la va córrer a càrrec de la nina Antònia Reus Coll, el de l'Angel anunciador per Catina Martorell Ripoll i el sermó de la Calenda el pronuncià Pere Perelló Vallori. Es de destacar l'aportació del Grup d'Esplai tant per l'ornamentació del temple com per l'aportació d'elements per escenificar diversos passatges del relat bíblic de la festa, com l'empadronament, els pastorets, la Sagrada Família, etc.

El dia 27, degut a que no pogué celebrar-se el dia programat a causa d'una apagada elèctrica que afectà tota Mallorca i que a Mancor durà més de quatre hores, es celebrà al Casal de Cultura un Show Màgic Internacional a càrrec del Mag David.

El Butlletí Oficial de l'Estat del dia 29 publica una Ordre Ministerial que reconeix la condició de Catedràtic, en el Cos de Professors d'Ensenyança Secundària, al mancorí Jaume Gual Mora, Tinent Batle del nostre Ajuntament i col·laborador de la revista MONTAURA. És el primer mancorí que assoleix aquest graó de la carrera docent.

El comiat a l'any vell i la benvinguda a l'any nou, congregà a la plaça de l'Ajuntament prop de set-cents assistents, entre mancorins, colònia estrangera, convidats i colats. Així i tot les bones previsions del Consistori permeteren donar raïm i cava a tothom i encara en va sobrar. Per l'alegria que hi regnava no pareixia que començava un any que ho fa amb mals auguris en quant a l'economia. Al final contarem, de moment felicitats i molts d'anys a tots els nostres lectors.

Gabriel Fiol Mateu.

ARA HA FET VINT ANYS...

Durant el darrer trimestre de 1.972, pel poble es comentà:

Que els naixements foren tres, Andreu Solà Martorell el dia 11 de Novembre, LLúcia Mir Bibiloni el 19 del mateix i Guillem Morro Mora el 23 de Desembre.

Que deixaren aquest món Joana-Aina Celià Alorda de Can Massip el dia 10 d'octubre als 67 anys d'edat, Bartomeu Mateu Gual "Escolana" el dia 20 d'octubre als 65, i Francesca Sampol Amer "Hereva" el 20 de Desembre als 80 anys.

Que sols hi hagué unes noces, les de Roland L. Pagni Butí, natural d'Arlès (França) amb la mancorina Catalina Mora Riera. Es casaren el dia 22 d'Octubre a l'oratori de Santa LLúcia.

Que va ésser adjudicat al contractista local D. Llorenç Balaguer la construcció del dipòsit regulador de la Font Pública per connectar-lo a la xarxa d'aigua potable per un import de 476.206 ptes.

Que per primer cop en la seva història el C.E. MONTAURA tenia un equip de futbol infantil inscrit a un torneig oficial. Els entrenava En Toni Jaume i el paper que feren no passà de discretet. Aquí veim els components de l'equip pel desembre de 1972, alguns dels quals, com Josep Moranta i Miquel Mora arribaren a jugar a la categoria nacional.

(Extret de diverses fonts).

DE CA NOSTRA...

LLENGUA.-

La derivació: Augmentatiu i diminutiu.

Els mots o paraules es presenten dins la llengua en famílies. Les paraules, relacionades pel sentit i la forma, s'obtenen a partir de les més simples, dites primitives. Així d'un mot primitiu *pols*, podem obtenir *polsós*, *polsosa*, *polsegós*, *polseguera*, *polsim*, etc.

Un cas de la derivació ho constitueix la formació dels augmentatiu i diminutiu.

Augmentatiu: Els principals sufixos per a formar-los són: *-as*, *-assa* (cotxàs, cavallàs, donassa); *-arro*, *-arra* (cotxarro, camarra); *-ot*, *-ota* (jovenot, casota).

Diminutiu: Els principals sufixos per a formar-los són: *-et*, *-eta* (carretet, barqueta); *-ol*, *-ola* (pujol, bandarola); *-ell*, *-ella* (portell, portella).

Com a diminutius de molta intensitat expressiva, s'empren els sufixos *-eu*, *-eua*, *-el.lo*, *-el.la*, *-í*, *-ina*, *-iu*, *-iua*, *-ó*, *-ona*, *-oi*, *-oia*; i combinacions de doble sufix com *-arrí*, *-arrina*, *-arró*, *-arrona*, *-inoi*, *-inoia*, *-ineu*, *-ineua*, *-olí*, *-olina*, i altres de semblants. Exemples: *mica*, *miqueua*, *miconà*, *micoia*, *miccarrinoia*, *micoïna*, *micoïneua*, *micoïnoia*, etc.

PARLEM COM CAL.-

La perifràstica d'obligatorietat mai no la formarem, en català, amb el verb **deure**, l'ús d'aquest verb queda limitat a l'ús dubitatiu; haurem d'emprar els verbs **caldre**, **haver de**, **ser necessari**. Tampoc mai no emprarem **tenir que**, com molt sovint se sent als nostres voltants. Així direm: *Hagué d'anar a veure el seu germà* (on s'expressa clarament el sentit de l'obligatorietat), no direm mai *tengué que anar a veure el seu germà*. Per altra part, per expressar una possibilitat direm: *Degué anar a veure el seu germà* (s'indica que probablement anà a veure el seu germà).

VOCABULARI.-

Garriguer = Guardabosque.
Trencador = Cantero.
Corder = Cordelero.
Argenter = Platero.
Llanterner = Hojaletero.
Pastisser = Pastelero.
Tintorer = Tintorero.
Boter = Tonelero/Botero.
Calatraví = Curtidor.
Selleter = Guarnicionero.
Droguer = Droguero.

FESTES, FIRES I REFRANYS.-

Hem acabat un any i en començam un altre, el 1993. Enfilam, de bons i veres, la recta final que ens portarà al 2000. És curiós el que posava el *Diario de Mallorca* a una de les recents edicions: "N'hi ha que desitgen que el 1993 sigui millor que el 1992, ens conformaríem que el 1993 se n'endugues tot el que de dolent ens ha portat el 1992". Siguí com sigui, el temps no es detura i cal viure el moment present, seguir els esdeveniments com a actors implicats en el devenir del món que ens ha tocat en sort.

Gener:

Dia 1 és la festa de Santa Maria, Mare de Déu.

Aquest mateix dia, a la matinada, a les 3 h. i 38 m. a Aries, comença el Quart Creixent. El temps serà variable amb temporals.

Dia 6, dimecres, festa dels Reis.

Dia 8, a les 12 h. i 37 m. del migdia, a Càncer, comença la Lluna Plena, que reportarà temps encapotat amb pluges i neu.

Dia 15, festa de Sant Pau, primer ermità, aquest dia, a les 4 h. i 1 m. de la matinada a Balança, comença el Quart Mignant que durà molt de fred i gelades.

Dia 17, festa de Sant Antoni, enguany cau en diumenge. A Sa Pobla hi haurà molta gent a la nit de foguerons de Sant Antoni, tota vegada que l'endemà es pot curar la moixa.

Dia 20, festa de Sant Sebastià, patró de Palma.

**LES ILLES BALEARS TENEN LLENGUA PRÒPIA.
EMPRAU-LA SEMPRE!**

Dia 21, a les 6 h. i 27 m. del vespre a Aquari entra la Lluna Nova. Temps ennuvolat i ploviu.

Dia 25, és la festa de la conversió de Sant Pau.

Dia 28, festa de Sant Tomàs d'Aquino.

Dia 30, Santa Martina, aquest dia a les 11 h. i 20 m. de la nit a Taure comença el Quart Creixent. El temps serà variable, predominaran els vents amb núvols i clars.

En temps de fred, si escau bé l'elogi de la pallissa, lloc on es guarda la palla, nosaltres li deim el sostre.

La pallissa.

Sota un vell sostre ple de teranyines la palla s'hi amuntega i, entrant rebent per forats i crivelles, el vent hi remoreja. Però, si un jorn no trobes habitacle i no vols dormir al ras, la pallissa serà prou confortable per a fer-hi el teu jaç.

Febrer:

Dia 2, dimarts, festa de la Candelera. Recordau "Si la Candelera riu, lluny és s'estiu, si la Candelera plora, s'hivern és fora".

Dia 3, festa de Sant Blai, es fa la unció d'oli a la gargamella.

Dia 5, Santa Agata, festa a Sencelles.

Dia 6, a les 11 h. 55 m. de la nit a Lleó, comença la Lluna Plena. Dominaran els vents i fred, el temps serà sec.

Dia 12, santa Eulàlia, patrona de la ciutat de Barcelona.

Dia 13, a les 2 h. i 57 m. de la tarda a Escorpi, comença el Quart Minvant. Hi haurà boira i núvols.

Dia 18 és el Dijous Llarder (Dijous Gras). Festa de Carnestoltes.

Dia 21, a la 1 h. i 5 m. del migdia a Peixos, entra la Lluna Nova, el temps serà clar, tranquil i serè.

Dia 24, dimecres de Cendra, comença la Quaresma.

Dia 28, primer diumenge de Quaresma.

Volem recordar l'escó, aquell banc llarg amb respatller ample que estava davant del foc de la foganya.

L'escó.

Davant la llar de foc, en algunes possessions hi ha encara el banc-escó, que és com un testimoni del viure d'altres dies i un símbol que en silenci recorda l'antigor.

Març:

Dia 1, a les 3 h. 46 m. de la tarda a Gèminis comença el Quart Creixent. Hi haurà bon temps.

Dia 8, a les 9 h. 46 m. del matí a Verge comença la Lluna Plena. Hi haurà vents freds i humits.

Dia 15, a les 4 h. i 16 m. del matí a Sagitari comença el Quart Minvant. Temps en calma.

Dia 19, festa de Sant Josep. No és festa laboral.

Dia 20, quan el sol sigui a Àries, comença la PRIMAVERA.

Dia 23, a les 7 h. i 14 m. del matí a Àries comença la Lluna Nova. Hi haurà tempestes.

Dia 25, festa de l'Anunciació de la Mare de Déu.

Dia 31, a les 4 h. i 10 m. del matí a Càncer comença el Quart Creixent. Hi haurà temps ennuvolat.

Com a referència del mes de març, presentam l'avetosa, bosc d'avets, característic de les terres catalanes.

L'avetosa.

En la vessant, a redós del gran aire, troncs rabassuts i drets eleven cap enlaire les branques i el fullatge dels avets; i a sota - tot de molta encatit - hi ha un ambient i una flaire que deixa al caminant extasiat.

Jaume Gual Mora.

Donar-los esperances costa ben poc.

Els somalis refugiats al Nord de Kenya necessiten medicaments i queviures urgentment. Amb molt poc, pots fer molt per a ells. Ingressa el teu donatiu en aquest compte.

Nº 3291 2200109437 de "la Caixa"

Mans Unides
TU HO FAS POSSIBLE

487 78 78

Col·labora o informa't trucant a aquest telèfon.

Ajuntament de Mancor

PLENARIS

SESSIÓ DEL DIA 30 D'OCTUBRE

Llegides les disposicions oficials i coneguda la correspondència rebuda, començà la sessió amb l'aprovació de deu llicències per obres particulars.

També la concessió d'un nou títol de propietat a una sepultura del cementeri municipal.

S'aprovà, provisionalment, la modificació de l'article 2 de l'Ordenança Fiscal sobre l'impost de Béns Immobles que quedà redactat de la següent forma: "El tipus de gravamen de l'Impost sobre Béns Immobles aplicable als béns de naturalesa urbana queda fixat en el 0'75".

A proposta del regidor Sr. Jaume Gual Mora s'aprovà una moció contrària a la modificació de la Llei d'Espais Naturals, pronunciant-se a favor de la Llei d'Espais Naturals aprovada pel Parlament Balear pel gener de 1.991.

Pel proper any 1993 s'escolliren per festes locals els 12 d'Abril (Romeria a Santa Llúcia) i el 24 de Juny (Sant Joan).

SESSIÓ DEL DIA 27 DE NOVEMBRE

Després de la lectura de la correspondència i de les disposicions oficials es donà compte de cinc decrets a l'alcaldia referents a expedients relacionats amb el pressupost de 1992.

A continuació es concediren sis permisos per obres particulars i una per connexió a les xarxes d'aigua potable i clauveram.

També s'aprovà l'expedient per suplementar amb 4.300.000 ptes. quatre partides del pressupost en vigor, a càrrec del Romanent Líquid de Tresoreria del pressupost anterior.

També s'acordà sol·licitar al C.I.M. ajuda tècnica per redactar diversos projectes.

Després d'alguns precís i preguntes es donà per finalitzada la sessió.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL DIA 5 DE DESEMBRE

L'únic punt d'aquesta sessió consistia en què, vist que el Consell Insular de Mallorca havia aprovat el canvi de desti-

nació d'una partida del Pla d'Obres i Serveis i que serà destinada a la conversió en plaça pública del local inacabat propietat de la parròquia al carrer Santa Llúcia, declarar la reconeguda urgència de les obres i, vistes les consultes efectuades, adjudicar-la a l'empresa "Serra de Tramuntana Promocions Immobiliàries S.L." pel preu de 12.196.800 ptes.

SESSIÓ DEL DIA 29 DE DESEMBRE

L'únic punt destacat d'aquesta sessió fou l'aprovació de la proposta d'acollir-se al pla de millorament de façanes per l'any 1993 que promou la Direcció General de Cultura de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

Preveure la quantitat de 400.000 ptes en el pressupost pel proper any, com a aportació municipal a dit pla. Fer constatar que les façanes a millorar són de propietat particular i facultar al Sr. Batle per firmar el conveni.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 29 DE DESEMBRE

A continuació de la sessió anterior, es celebrà l'extraordinària, en la qual s'aprovà el pressupost ordinari pel proper any 1.993.

Els ingressos prevists són:

Imposts directes	10.034.000.-
Imposts indirectes	1.045.000.-
Taxes i altres ingressos	6.637.000.-
Transferències corrents	10.406.000.-
Ingressos patrimonials	630.000.-
Transferències de capital	1.000.-

Total ingressos	28.753.000.-

Les despeses previstes són:

Despeses de personal	11.960.194.-
Despeses en béns corrents i serveis	9.615.480.-
Despeses financeres	91.558.-
Transferències corrents	4.491.331.-
Inversions reals	2.100.000.-
Passius financers	494.437.-

Total despeses	28.753.000.-

TOPONÍMIA DOCUMENTADA (21)

MOLÍ DE BINIARROI. Es tractava d'un casal amb dos molins d'aigua situat a la finca coneguda actualment per s'Abrisat. La primera notícia recollida de la seva existència és del dia 4 de les idus de setembre de 1347 en que Eximenis Peris ven a G. de Quart el casal i la seva quintana (ARM T-7). El 25 de Desembre de 1386 Arnau Soler i la seva dona LLúcia, ambdós de Biniarroi, vengueren la casa, el pati contigu i l'hort a Bernat Sunyer d'Alaró (ARM T-19). Aquest Bernat Sunyer, que abans de viure a Alaró havia estat habitant de Pollença, el 23 de Maig de 1398, el traspassà a Pere Mateu de Biniarroi (ARM T-21). Fou propietat d'aquesta família fins el 23 de Juny de 1657 en què l'adquirí Mateu Armengol, mercader, que també havia comprat Son Collell, a una subhasta judicial dels béns de Joan Mateu per deutes de censals que carregaven la casa, molí i hort (ARM T-55). Posteriorment Mateu Armengol ho entregà al nét seu Magí Carbonell com a llegítima de la seva mare, però com que resultà del tot destruït, en el desastre que sofrí Biniarroi a l'any 1721, el seu fill, Francesc Carbonell, renuncià al mateix, tornant en poder de Jaume Armengol, dit l'alferes, de Son Collell (ARM T-58). A una relació anònima del dit desastre de 1721, concretament entre els dies 24 i 29 de Març, que estava en poder de l'arxiver D. Jaume Lladó i Ferragut, es descriu la destrucció del molí de la següent forma: "*baxo del dicho jardín se seguía el molino que era del dicho Carbonell, que estaba situado ensima de un risco de peña y el mesmo dia 25 por la mañana se transplantaron las casas del molino y el molino mismo fabricadas más de 30 pasos, aunque es verdad que al cabo de pocas horas desmolieron por tierra y baxo de dicho risco de peña a donde estaba situado había una huerta muy famosa y linda que era propia del mesmo dueño del molino, y estaba construída dentro de un comallar y el mismo dia por la tarde se hallava dicha huerta más de 100 palmos alta...*"

De la família Armengol passà a la Torres i d'aquesta a la que actualment ho posseeix els Pou de Can Rialla.

MORERS, Es (Mn.). És una part del Domenegs, tocant el camí a Inca que a l'any 1819 era de Joan Moranta. (ARM P-265).

MUNTANYA DE LA CREU (Brr). El 8 de Juny de 1496, Pere Alorda, Gabriel Alorda i Bernardí Alorda tots de Biniarroi, la vengueren a Felip Pax Fuster, propietari de S'Estorell. Confrontava amb So N'Odre de Biniamar, Can Massip, terres de Bartomeu Alorda i amb la propietat del comprador, S'Estorell. (ARM T-53).

MUNTANYES DELS MARTORELLS (Mss). És la part de les muntanyes comunes de Massanel·la que quan es partiren a l'any 1428 entre els Catlars i els Martorells, de tretze parts en correspongué una a Jaume Martorell, altra a J. Martorell, àlies Sbert i una i mitja a Guillem Martorell. El 10 de Desembre de 1563 Mateu Martorell, en nom seu i del seu pare, capbrevà una muntanya comuna a la que sols hi tenia part i que confrontava amb muntanyes d'Almallutx, de Biniarroi, de Caimari i amb les planes i olivar de N'Antoni Martorell, àlies Viudo (ARM T-53). El 8 de Febrer de 1723 Mateu Martorell, àlies Maga, capbrevà la seva part, on hi tenia empriu per tallar llenya N'Antoni Martorell, àlies Viudo. Aquesta part confrontava amb l'olivar i la muntanya de Jordi Abrí-Dezcallar, amb les muntanyes de Caimari i amb els plans i olivars de Massanel·la (ARM T-55).

NIU DEL CORB, Es (Brr). El 5 d'Octubre de 1665 Joana Alorda ho vengué a Joan Mateu. Era de la família de Can Cilis hi ho posseïa per llegítima (ARM T-43). A l'any 1702 el dit Joan Mateu ho capbrevà, indicant que, junt amb la Cova dels Bous i la Rota Nova, formaven una finca que confrontava amb el camí de Biniarroi als Comuns, amb Son Nadal i amb Can Cilis. (ARM T-55). Actualment forma part de Can Pau Carro.

NOGUERER, Lo (Brr). Sols he trobat una indicació d'aquest topònim. Es de l'any 1372 en que Bernat Solà de Biniamar el dia 22 d'Abril, ho vengué a Jaume Amengual de Biniarroi. Confrontava amb el camí de dit lloc a Mancor (ARM T-14).

Font documental:

ARM: Arxiu del Regne de Mallorca.

Gabriel Fiol Mateu.

Amb veracitat i rigor, endavant amb la tasca informativa.

A LA CARTA

Queridos Amigos,

Último mes hemos visitado, con un grupo de amigos de Sa Pobla, el "Sanctum" de Miguel Costa y Llobera en Cala Murta. Después una paella maestra y un vistazo del Museo, con Bernat Cifre como guía. Bernat nos ha conducido al monumento al gran poeta Mallorquín y nos ha recitado - de su manera inimitable- dos famosos poemas, el sobre el Pino de Formentor i el otro sobre la alzina de Mossa.

El hecho me ha impresionado profundamente y -por la primera vez en mi vida- yo he escrito un poema en español, en homenaje a Bernat. Yo no se si Uds. saben que yo he escrito (y continuo haciéndolo) muchas poesías en inglés y estoy preparando un librito, colección de algunos 80 poemas, titulado "An Amazing Time" (Un tiempo asombroso).

Es posible que los editores de "Montaura" pueden considerar mi poema "Excursión" de interés general. Por esta razón una copia es adjunta, con una foto de Bernat.

Cariñosamente.

Robert.

La llengua
feina
de tots

EXCURSIÓN

En la sombra suave
de la Torre de'n Fumat,
en la orilla de Formentor y adentro
dos maravillas esmeraldas
de Calas Figuera y Murta
algunas señoras y hombres,
repletos de una paella maestra
y de cacahuetes,
gente cansada de cuadros y guías
se sentaron aquí y allá
gozando del bienvenido momento.

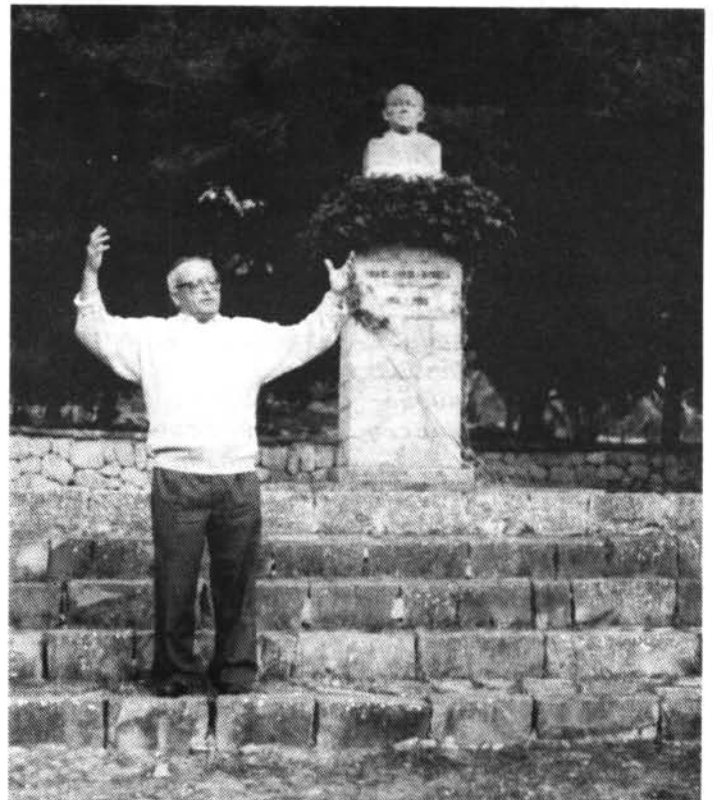
Solamente un hombre pudo
poner su alma en vuelo:
subiendo los escalones
hasta el Monumento,
frente a la Cima Blanca
el hizo un breve vistazo
de su héroe-poeta
y sacó de su pecho ardiente
y del tesoro de su memoria
versos líricos y tonos de bronce
como si Arias de la Poesía:
Una oda a el pino verde, bañado
por las espumas blancas del mar
y un hymno a los brazos potentes
y patriarcal de la alzina de Mossa.

La voz del hombre y gestos estaban
como un desafío del alma
a la pobre tele-cultura
su talento igual y tan bueno
como los cantos nobles
del mismo poeta...

La gente lo ha atendido
en la sombra suave de la Torre d'en
Fumat.
La gente ha visto
la luminosa magia del Arte,
la riqueza estelar de la lengua
y el genio de un poeta.

*En homenaje a un amigo,
"Bernat Cifre"*

ROBERT JARAS.

VI GRAN TORNEIG DE LES BALEARS TRUC

Per primera vegada es participa a Mancor al Campionat de Truc de les Balears. Hem de destacar que un mancorí ja ha estat campió absolut, ell és en Felip Martorell que jugava per la vila de Selva que es allà on viu. Molta expectació a l'hora d'apuntar les parelles, hi participen el BAR CAS PUPUT I BAR CAN BERNAT.

BAR CAS PUPUT. 12 Parelles

- 1.- Bernadí Coll-Miquel Mora
- 2.- Miquel Vallori-Guillem Martorell
- 3.- Joan Sastre-Jaume Martorell
- 4.- Baltasar Adrover-Biel Alba
- 5.- Jaume Martorell-Ramon Arrom II
- 6.- Nicolau Seguí-Guillem Martorell
- 7.- Matias Janer-Lleonard Pocoví
- 8.- Guillem Amengual-Biel Martorell
- 9.- Toni Busquets-Llorenç Vallori
- 10.- Pau Mateu-Tolo Mora
- 11.- Cristín Sola-Tomeu Llabrés
- 12.- Ramon Arrom I-Jaume Martorell.

D'aquestes destaquen: (Fins al moment)

- 1.- Ramon Arrom I- Jaume Martorell amb 7 punts 3 derrotes
- 2.- Miquel Vallori-Guillem Martorell amb 6 punts i 3 derrotes.
- 3.- Jaume Martorell-Ramon Arrom II amb 5 punts i 3 derrotes.
- 4.- Tolo Mora-Pau Mateu amb 4 punts i 2 derrotes.

BAR CAN BERNAT. 11 Parelles

- 1.- Matías Colom-Pep Amengual
- 2.- Francesc Pou-Joan Hernández
- 3.- Simó Moranta-Mateu Moranta
- 4.- Joan Moranta-Toni Frontera
- 5.- Joan Moya-Guillem Amer
- 6.- Pere Amer-J. Alba
- 7.- Sebastià Ribot-S. Dagas
- 8.- Tòfol Vallori-Nadal Martorell
- 9.- Pere Amengual-Martorell
- 10.- Pep Mateu-Martorell
- 11.- Biel Martorell-Coll.

D'aquestes destaquen: (Fins al moment)

- 1.- Matías Colom-Pep Amengual amb 6 punts i 3 derrotes.
- 2.- Simó Moranta-Mateu Moranta amb 5 punts i 1 derrota.
- 3.- J. Moya-Guillem Amer amb 5 punts i 1 derrota.

Hem de dir que de cada Bar es classifiquen les dues primeres parelles que per sorteig disputaran la segona fase contra els representants de la Comarca, i els finalistes que hauran sortit per eliminatòries aniran a Palma a disputar la fase final.

ELS PREMIS DE LA FASE FINAL SON:

1r classificat	.....	1.000.000 ptes
2n classificat	.....	500.000 ptes
3r classificat	.....	250.000 ptes
i 12 premis de	.....	50.000 ptes

¡ANIM I QUE HI HAGI SORT!

M. Vallori

MONTAURA, Revista de Mancor de la Vall

Redacció : Grup de Mancorins.

Confecció : En Joan & Co.

Col·laboradors : Tots els qui vulguin

IMPRESSIÓ: Informacions Llevant, S.A.

Dipòsit Legal: PM 3-1988

EDITA : COL·LECTIU MONTAURA

Pl. Ajuntament, 1

07312 MANCOR DE LA VALL

Telèfon 501776

Les responsabilitats dels articles recauran només damunt de llurs autors.

Grup d'Esplai S'Estel

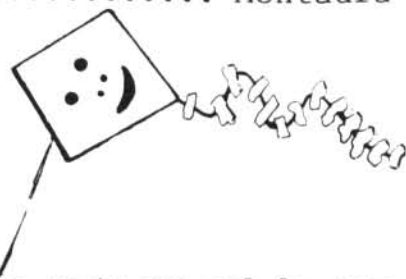
¡Hola Amics!, una vegada més amb tots vosaltres, aquesta vegada no només volem contar-vos el que hem fet a l'esplai, perquè estam segurs que els vostres fills ja vos han informat, sinó tal volta, explicar-vos què és l'esplai?, creim que molts no som conscients del que és realment l'esplai, que enviam els nostres fills allà, per passar una estona tranquils i res més.

Es molt trist veure com els joves d'avui en dia, estan avorrits, no sabem que han de fer, i a causa d'això, i per passar el temps, fan desastres i es duen a perdre. El nin d'ara ja no respon tan positivament com el d'abans, té uns altres interessos, tot això i més, és una realitat, una realitat que fa mal, que a nosaltres, com a educadors, ens consta molt entendre.

Si pensam un poquet i miram a dins nostre, podrem trobar una solució tant com a monitor, al.lot o pare, en la manera vivencial d'entendre l'esplai.

El nostre esplai, l'esplai d'ara ja no és un temps de dissabte horabaixa o un esplai d'excursions, és a l'hora una eina on jugam a viure, al.lots i gent més gran, on ens implicam personalment i sobretot, jugam a viure amb un estil, una manera que ha d'omplir cada racó de la nostra vida quotidiana, una curolla que ha de transformar la nostra manera d'estar dins l'escola, dins la família, dins el lloc de feina, dins el poble, això encara està de moda, això és el que val i tot això només es pot aconseguir si implicam el nostre cor aquí enmig.

Moltes de vegades els monitors, ens hem demanat val realment la pena fer el que feim?, per a nosaltres seria molt més còmode, veure'ns nosaltres tots sols, sense nins i programar coses només per a nosaltres, d'estiu també seria molt més còmode no organitzar campament, sinó poder passar un parell de dies a la platja ben tranquils, sense cap mal de cap i sense cap responsabilitat, però això no

és així, nosaltres creim que val la pena esforçar-nos i comprometre'ns, malgrat hi hagi sempre persones que critiquin i que sempre tenen que dir de l'esplai o millor dit dels monitors. Sabem que no sempre els monitors, tal vegada, feim les coses ben fetes, però som persones i com qual-sevol ens podem equivocar.

Però també ens fa molta de ràbia veure el poc interès principalment dels pares de cap a l'Esplai. Sempre sentim crítiques si no organitzam excursions, si no organitzam acampades... però quan les organitzam sempre som pocs i els mateixos de sempre.

No és que ens vulguem posar a re-treure coses, sinó només fer-vos entendre un poc el que és realment l'Esplai. L'esplai no només és de nins, l'esplai és de tots, nins, nines, pares, mares, monitors, monitores i poble.

Des d'aquí volem demanar-vos a tots, més col.laboració amb nosaltres, així tots plegats aconseguirem uns nins i nines més alegres, més sanes per al dia de demà.

Com tots vàreu poder veure, el passat dia 23 de desembre, ens visità el "Papa Noel" a l'Esplai, i acompanyat pels monitors també va visitar totes les famílies de l'esplai, desitjant-los unes bones festes i un feliç any nou. N'hi va haver més de dos que quedaren esglaiats, no sabien què fer, i no pipellejaven gens per por de despertar.

I res més, nosaltres només voldríem que en aquest nou any, que ara començam, tots aportàssim qualche cosa més per aconseguir un Esplai sense rancors, un esplai de diversió, un esplai de tots... un Esplai Millor.

Molts d'anys i feliç Any Nou 1.993.

Tots plegats per a millorar

ELS LLINATGES DELS MANCORINS -20-

MUT.- Sols hem trobat aquest llinatge quan batiaren Jaume, fill de Miquel Mut i de Magdalena Torrens, ambdós naturals d'Alaró. Nasqué a Can Bajoca de Massanella (AD I/108/B 11).

NEGRE.- De l'adjectiu negre, nom de color. Aparegué a Mancor amb el naixement, el 20 de Febrer de 1951, de Jaume, fill de Joan Negre Mas de Maria de la Salut i de Margalida Sastre Celià de Selva(RCMV).

NADAL.- Nom de la festa de la nativitat de Jesús. El 24 de Setembre de 1903 batiaren Guillem, fill d'Antoni Nadal, d'ofici ferrer, natural d'Inca i de Maria Seguí de l'Inclusa (AD Bap. Manc.).

NEBOT.- Nom del fill del germà. El 16 de les Kalendes de 1330 Bartomeu Nebot estableix un censal damunt les seves propietats a Massanella i a l'any 1337 vengué a Andreu de Sant Just tot el que tenia a dit lloc, casals, camps, vinyes i alzi-nars (ARM t-3 i T-4).

NICOLAU.- Del grec Nicolaus, nom d'un Sant del segle III. A Mancor es documentat per primera vegada el 22 de Desembre de 1875 amb el baptisme de Joan, fill de Ramon Nicolau de Biniamar i de Catalina Vallori de Mancor (AD I/60/Bap.) Altra família que ho portà fou la formada per Miquel Nicolau Gil i Margalida Maimó Gomis, de Petra i majorals de Massanella, on nasqué el 21 de Gener de 1977 una filla de nom Margalida. (RCMV).

NOGUEROL.- Derivat diminutiu de noguer, nom de l'arbre que fa anous. Sols l'hem trobat documentat a Mancor amb el naixement de Maria, que batiaren el 8 de juny de 1904, filla d'Antoni Noguerol de Palma i de Catalina Moyer de Mancor (AD Bap. Manc.).

OBERTÍ.- El dia 5 de les Kalendes d'Abril de 1329, Pascual Obertí vengué un tros de terra a P. Castlar a Massanella d'on eren ells dos (ARM T-3).

OCHOGAVIA.- Nom d'origen basc, però arrelat a Pollença, d'on procedeix el que portà el mancorí Miquel, nat l'1 d'Abril

de 1943, fill de Miquel Ochogavia Cànaves de dita vila i de Maria Martorell Font de Mancor. (RCMV).

OLIVER.- Nom també aplicat a l'olivera, l'arbre que fa olives. A l'edat mitjana era un nom de baptisme. A Mancor hi ha documentades dues famílies. L'una formada per Bernat Oliver de Selva i Francesca Capó de Campanet dels quals era filla Isabel Maria, batiada el 26 de Desembre de 1881 (AD I/60/Bap.) L'altra composta per Bartomeu Oliver de Palma i Catalina Morro de Mancor que el 12 d'Abril de 1887 batiaren la seva filla Esperança (AD Bap. Manc.).

ORDINES.- Probablement del topònim Ordino. A Mancor nasqué i fou batiada el dia 31 de Març de 1680 Aina filla de Francesc Ordines d'Alaró i de Joana Amengual de Mancor (AD I/108/B 9).

PALOU.- Nom de diversos poblets de les comarques catalanes del Vallès, la Segarra i el Gironès. A Mancor portaren aquest llinatge els descendents de la important família propietària, entre altres finques, del Colomer i de l'Avencar, amb casa i tafona a l'actual carrer Principal, ara propietat en part de D. Gabriel Darder. L'hereva d'aquestes propietats, Francesca Sampol, es casà amb Antoni Palou del Raiguer, abans de 1718 (ARM P. 232). També portà aquest llinatge Apol-lònia, batiada el 16 de juny de 1836, filla d'Andreu Palou de Binabona i d'Aina Martorell de Mancor (AD I/60/B 9). Finalment hem trobat el bateig el dia 18 de Setembre de 1875 de Mateu, fill de Joan Palou de Selva i de Joana Mª Vallori de Mancor (AD I/60 Bap.)

PARIS.- Del llatí Apparitio, o sia la festa de l'Epifania del dia 6 de Gener. El primer habitant de Mancor que hem trobat amb aquest llinatge és Maria, batiada el 25 de Maig de 1904, filla de Pere Josep París de Palma i de Rosa Mateu de Mancor (AD Bap. Man.)

Gabriel Fiol Mateu

Fonts documentals:

ARM: Arxiu del Regne de Mallorca.

AD: Arxiu Diocesà de Mallorca.

**AJUDEM EL POBLE
DE BÒSNIA**

Recollida de fons per comprar «paquets d'alimentació i medicines» per família; valor de cada paquet: 2.500 ptes.

c/c Ajudem el Poble de Bòsnia. 2100-3200-2201147436
Caixa de Pensions de Barcelona, «La Caixa»

Entitats coordinadores

CIEMEN
Pau Claris, 106, 1r 1a
08009 Barcelona
Tel. 302 01 44
Fax 412 08 90

Justícia i Pau
Rivadeneira, 6, 10a
08002 Barcelona
Tel. 317 61 77
Fax 412 53 84

MAGDALENA MARTÍ GUAL "Cap Blanc"

Aquell dissabte matí tenia lloc, organitzat per l'Ajuntament, la segona Marató fotogràfica. Després de començada la marató, acudírem a Ca Madò Magdalena, que ja ens esperava impacient. Enfilàrem el carrer de Son Tomeu i arribàrem al de sa Vileta, tot un seguit de cases antigues, algunes d'elles restaurades però totes amb un caràcter i una fesomia que el pas dels anys encara han fet més belles i més en consonància amb el medi del nostre poble. Segur que ens agradaria que en tots els carrers de la nostra estimada vila retornàs i es preservàs el caràcter que els nostres avantpassats li varen donar. N'hauríem d'estar gelosos d'aquesta realitat heretada.

Ja a casa de Madò Magdalena, abans de començar el diàleg, poguérem contemplar les fotografies de les noces de tots els seus fills i comentàrem amb ella l'exposició que d'aquestes es faria durant les festes nadalenques. Ens acomodàrem entorn de la taula camilla i enregistràrem la següent conversa.

Quants anys teniu?

En tenc vuitanta-dos. Els he vaig fer dia vint-i-vuit de setembre passat. Vaig néixer l'any 1910.

A quina casa del poble vàreu néixer?

Vaig néixer a aquella casa, devers Cas Fuster, que després va ésser de Son Lluç. Sa casa era ve-

lla, tenia una cotxeria davant, hi teníem un mul. Els de Son Lluç la compraren a mon pare i després hi feren s'edifici que encara hi ha.

Quants de germans heu estat a la família?

Mu mare va tenir bessons i en total va tenir vuit infants. Cinc moriren a sa neixor, només hem estat tres que hem viscut i hem arribat a majors. Llavors en morien molts d'infantons. A mu mare, quan va morir, li volien dur infant i va caure davant Cas Fuster quan duia es pa al forn de Can Coleta - duia sa coca amb una mà i es pa a s'altre costat -. Així com va caure va morir s'infant que estava ja per néixer. Es metge, aquell que li dèiem "es forester" d'Inca, va venir, i a ca nostra mateix, li va haver de treure s'infant i després d'uns vuit dies ella va morir.

Els tres que arribàreu a majors, són tots vius?

No. En Guiem, que fou es tercer, és mort, estava casat amb na Vicenta. S'altre, n'Arnau, encara també és viu. Jo era sa major, abans que jo es meus pares tengueren una nina que va néixer morta.

De petita on vàreu anar a escola?

Amb ses monges sempre, amb al.lots a es costat. Vaig anar-hi fins als dotze anys, quan va morir mu mare. Després ja no hi vaig anar més, perquè vaig haver de fer ses feines de casa.

El vostre pare va viure molts anys més?

Va ésser tres anys viudo i quan jo tenia quinze anys es va casar amb una dona de Puigpunyent, sa mare de na Catalina que està a sa carretera d'entrada al poble. Jo vaig estar amb ells fins a vint-i-un anys, llavors hem vaig casar amb en Bernardí.

Quan vàreu deixar d'anar a escola, vos dedicàreu a feines de casa?.

Sí. Varen haver d'operar es meu germà Arnau. Li havien pegat una coça i conseqüència del cop es va prodir s'os. El va operar en Valdés. Va quedar un poc coix i el volia tornar operar, però n'Arnau, tant de mal va sofrir es pobret, que va dir que no volia que 'el tornassin operar. Quan el varen dur, mon pare li va fer un carretet, i jo el passejava pel poble perquè estàs més entre-tengut.

Abans de casar-vos, quina feina vàreu fer?.

Brodava. Primer vaig anar a es ranxo amb ells. Però després vaig aprendre de brodar. Per això vaig anar a Ca sa Senyora Benigna que vivia a s'edifici de Can Vellut. Tenia nou o deu al·lotes que brodaven. En vaig aprendre i vaig brodar fins que em vaig casar.

Heu dit que es vostre pare feia ranxos, per on anava a fer-los?.

Sí, en va fer sempre, des de molt jove. Abans també anava a fer forns de calç. A més de fer-ne al terme de Mancor, per Son Picó, darrera Biniazent, anava a Comasema. Es darrer any que hi vaig anar va ésser a "Es rutló" en es bosc de Massanella.

Quan éreu jovenetes en què passàveu el temps?

Quan ja era fadrinet a mos passàvem amb ses cosines de Ca s'Escolana, començàvem a "acompanyar".

A quin any vos casàreu?.

A l'any 1931.

On vàreu viure de casats, ja vivíeu aquí?.

No. Vàrem viure on viu n'Aina Salopa, al carrer de Sa Costa, perquè sa padrina (sa meva sogra) estava a sa de més amunt i perquè estàs a prop d'ella, va fer que llogàs aquella casa. Allà vàrem tenir sa primera nina, però quan vàrem tenir en Guíem, es segon, vaig dir al meu home: "Bernardí mos hem de canviar d'aquí" (no hi havia lloc, només hi havia dues sales velles i no hi podíem fer un altra habitació). Li vaig dir que demanaria una casa de sa Vileta a sa senyora de Son Simó. Quan li vaig demanar em digué que sí, i que havia de sortir la que hi vivia que era na Maria "Figueta", casada amb un de Palma, perquè se n'havia d'anar a viure a Palma. Llavors, quan es va buidar, vàrem passar aquí.

Des d'aleshores heu viscut aquí?.

Sí. Vàrem tenir llogada la casa durant uns set anys. Després sa senyora mos digué que si volíem sa casa la hi podíem comprar. Mos decidírem i la me va donar, pagant en dos cops.

Sabeu quin preu en pagàreu?.

Amb sos dos terminis i es papers arreglats en pagàrem vint mil pessetes. Era un poc abans de començar sa guerra, ja que en temps de sa guerra ja estàvem aquí.

Quina feina feia el vostre espòs?

De sabater. Primer feia feina aquí. Llavors sa va estrènyer sa feina i li va sortir per anar a Can Piquero a Inca i va anar-hi, jo crec que més de vint anys. Es germans es separaren i un va passar el taller just devora es tren i sa plaça de toros, anant a Lloseta i en Bernardí va passar a fer feina allà. Va morir, als cinquanta-quatre anys, i feia feina allà.

Era un bon sabater, a vegades també duia feina per fer aquí a casa. Sabia començar i acabar sa sabata. Es senyor li posava cent pessetes d'amagat al seu sobre cada setmana, a més del que guanyava.

Quan vos casàreu també feia de sabater?.

Sí, feia feina per una fàbrica de Lloseta, - no recorda ben bé el lloc-Can Curt. Se n'anava amb so cove damunt des cap a entregar, passant per Biniamar i després cap a Lloseta. Arribava amb una bona suada. Llavors s'estimà més anar a Inca perquè guanyava més i no havia de fer aquestes caminades.

Vos què fèieu aleshores?.

Jo en tenia prou en cuidar ets infants, amb dos al·lots no podia anar en lloc. Sa padrina i mu mare anaven al ranxo i jo no els podia dur els nins perquè els guardassin. Vaig decidir aprendre a fer ripuntades (cosir les sabates), en Bernardí me'n va ensenyar i dins ca meva guanyava qualche cosa. En vaig fer molta de feina allà on podia i em necessitaven.

Vàreu tenir sis fills?.

Sí. Tres fills i tres filles. Perquè vaig tenir dos que dugueren el nom d'Arnau, tots dos han mort. - Madò Magdalena en aquests moments no es pot detenir de plorar, recordant el seu fill Arnau que morí no fa molts anys, després ens contà - Abans de tenir n'Arnau que tu conegueres, vaig tenir un altre Arnau, que fou el fill quart i que només va viure quatre mesos, ara tendria cinquanta-un anys. Va morir a causa de les malalties que hi havia, llavors no es curaven. Després de quatre anys va néixer s'altre Arnau, em pensava que tenia un rei. I ja ho veus Déu ho va voler així i els em va prendre a tots dos

Sabem que ja teniu renéts?

Sí, ja en tenc tres. El fill del meu nét Miquel i els dos que té la meva néta Maria.

Què tal, vos duis bé amb el jovent d'avui?

Sí, mai mos hem ballats, jo hi vaig i els vénen, mai hem tengut cap paraula. Hem trob bé amb ells i crec que ells amb jo.

Des que morí el vostre espòs heu viscut sempre aquí?

No. Vaig viure vuit anys amb en Guiem, que va quedar viudo. Em digué que si anàs a viure amb ell estaria molt millor, ell i el seu fill. Després, quan en Guiem es va casar, feia un parell de mesos que n'Arnau era viudo, i vaig passar a viure amb ell fins que ell va morir. Per a Nadal ja farà deu anys, que vaig passar a viure amb ell.

Ja per acabar, què feis en un dia normal?

M'aixec molt dematí i

faig ses feines de sa casa. Es capvespre me'n vaig a ca na Maria i faig randa per a tots es néts i renéts. He fetes vint-i-cinc vànoves, totes els he regalades, i encara en tenc quatre.

Participau en les activitats de la Tercera Edat?

Sí. Vaig a totes ses excursions que puc. A fora no hi vaig anar, perquè havia de deixar es nin. Tenc es fill de n'Arnau, que degut a que el vaig tenir quan sa mare es va posar malalta, ha volgut estar amb jo.

A la nostra darrera pregunta sobre la vida moderna d'avui, madò Magdalena ens digué: "Lo que s'usa no té excusa", donant entendre que cal viure els moments actuals i seguir el corrent sempre respectant els demés i el seu pensament.

També, abans de deixar la conversa, volguérem que madò Magdalena ens explicàs el malnom de "confit" que es va adjudicar a la seva família, essent els, com hem dit abans, de Can Cap Blanc. Ella ens ho explicà així: Es padrí, son pare des meu home, es va tornar casar amb una esporlarina, que li deien na "Confit" - sa primera dona era na "Bessona"- i degut a na "Con-

fit", es meu home, en Bernardí va ser en "Confit" i jo em vaig casar amb en "Confit" i realment no en tenia res d'aquest malnom.

Sembla que va quedar tot ben aclarit.

En Biel Fiol va fer tot un seguit de fotografies i aprofitarem per sortir fora de la casa, feia un dia molt clar, i també férem algunes fotografies. Deixàrem aquella dona forta i valenta, ho ha demostrat al llarg de la seva vida dura i plena de sofriment, davant la pèrdua d'éssers estimats, però que sempre ha mirat endavant enfrontant-se a aquestes adversitats amb la confiança amb els seus.

Jaume Gual Mora.

II MARATÓ FOTOGRÀFICA DE MANCOR

El dia 12 de Desembre se celebrà la segona edició de la MARATÓ FOTOGRÀFICA que, com va passar l'any passat, comptà amb una nodrida participació de mancorins i algun extern. Es proporcionà a cada participant un rodet de 12 fotografies que, una vegada revelades, n'havien d'escollir una per cada un dels tres temes proposats: racó del poble, escena cassolana i tema lliure.

El veredict del jurat fou el següent:

Tema: ESCENA CASSOLANA

Primer premi: Genís Bonafé Heredia
Segon premi: Antònia Gual Horrach
Tercer premi: Maria Gual Horrach

Tema: RACO DEL POBLE

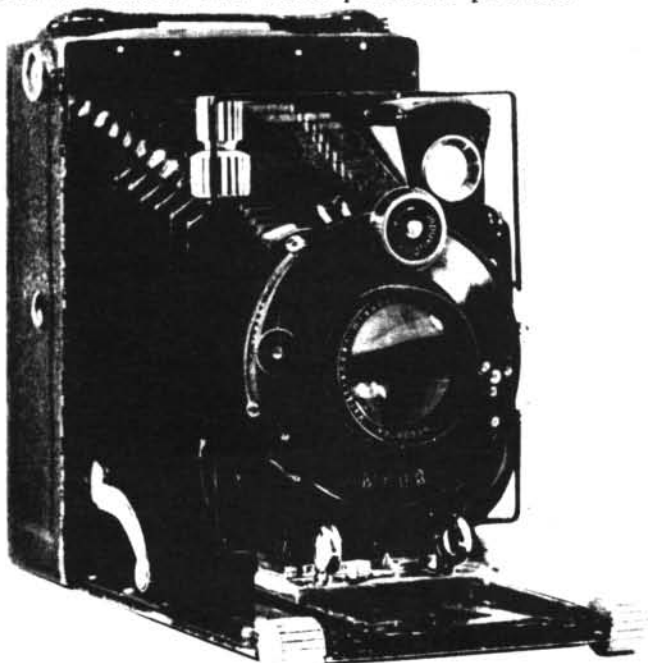
Primer premi: Antònia Vallori Martí
Segon premi: Catalina Bonet Oliver
Tercer premi: Antonia Gual Horrach

Tema: LLIURE

Primer premi: Gabriel Horrach Capó
Segon premi: Antoni Arrom Moranta
Tercer premi: Antonia Gual Horrach

Totes les fotografies seleccionades pels concursants han restat exposades durant les festes de Nadal i Cap d'Any a l'Ajuntament.

Les reproduïdes aquí són les que han merescut els tres primers premis.

EDUCACIÓ INFANTIL

En els dos darrers números de MONTAURA heu pogut informar-vos d'alguns aspectes, més bé generals, de la *Llei Orgànica del Sistema Educatiu* (LOGSE). Avui veurem el tram del sistema educatiu de l'Educació Infantil, que abans es deia *Preescolar*.

Segons ens diu el Reial Decret que estableix el currículum, l'Educació Infantil ha de facilitar als nins i nines experiències que estimulin el seu desenvolupament personal complet. Aquesta etapa ha de ser considerada com a punt de partida d'un procés que continuarà en altres trams educatius i ha de contribuir de manera eficaç a compensar tot tipus de desigualtats, entre d'altres, algunes mancances que tenen el seu origen en les diferències de l'entorn social, cultural i econòmic, sense que això signifiqui deixar de reconèixer les diferències psicològiques dels nins, que han de ser educativament ateses.

És de tothom conegut que en el sistema educatiu espanyol mai no s'ha donat importància a aquest tram educatiu, encara que s'hagin canviat i fet lleis noves. No ha estat mai obligatori ni tampoc grautit.

L'etapa que comprèn fins als 6 anys i està organitzada en dos cicles de tres anys de durada cada un (0-3 i 3-6).

Objectius:

- Conèixer el propi cos i les possibilitats d'acció.
- Relacionar-se amb els demés en les distintes formes d'expressió i comunicació.
- Explorar i observar el seu entorn natural i social.
- Adquirir autonomia progressiva en les activitats habituals.

L'Art. 4t del RD 1333/91, defineix clarament els objectius que hauran d'aver aconseguit els nins en acabar el segon cicle de l'etapa.

Ensenyança:

Els continguts educatius s'organitzaran en àrees que es corresponguin amb

àmbits propis de l'experiència i desenvolupament infantils. Activitats globalitzades que tenguin interès.

La Metodologia estarà basada en les experiències, les activitats i el joc en un ambient d'afecte i de confiança.

A l'Anex del RD 1333/91, hi consta el Currículum de l'Etapa, amb les següents àrees:

A.- Àrea d'identitat i autonomia personal, amb els següents continguts:

a) El cos i la pròpia imatge (el cos, sensacions i percepcions, sentiments i emocions).

b) Joc i moviment (postures del cos i moviments en l'espai i en el temps, orientació a l'espai i el temps).

c) L'activitat i la vida quotidiana (postures en el joc, a casa, normes elementals de relació i convivència).

d) La cura de si mateix (salut, la higiene en la relació personal, aliments i hàbits d'alimentació, el dolor corporal, la cura de l'entorn i el benestar de la persona).

B.- Àrea del medi físic i social, amb els següents continguts:

a) Els primers grups socials (família i escola, hàbitats relacionats amb el grup familiar i escolar).

b) La vida en societat (formes d'organització humana segons els distints paisatges, els serveis com a béns de tots, els mitjans de comunicació, les formes socials del temps).

c) Els objectes (objectes habituals i no habituals, utilització dels mateixos).

d) Animals i plantes (els éssers vius, animals i plantes de l'entorn, altres de més lluny però de l'interès del nin, relacions entre l'home els animals i les plantes).

C.- Àrea de la comunicació i representació, amb els següents continguts:

a) Llenguatge oral (necessitats més habituals d'expressió i comunicació, formes establertes per iniciar, mantenir i acabar una conversació, textos orals de tradició cultural: contes, refranys, dits populars, cançons, etc...).

b) Apropament al llenguatge escrit (la llengua escrita com a mitjà de comu-

nicació i informació, instruments de la llengua escrita: llibres, revistes, contes, cartells, etc...)

c) Expressió Plàstica (materials útils, diversitat d'obres plàstiques: pintura, escultura, programes de TV., pel·lícules, fotografia, dibuix, etc...).

d) Expressió Musical (renous, silenci, música, cançó; propietats sonores del cos, dels objectes i dels instruments musicals; folklore i altres cançons, danses populars).

e) Expressió Corporal (control del cos: activitat, moviment, respiració, relaxació, repòs; possibilitats expressives del cos: sentiments, emocions, necessitats).

f) Relacions, mesura i representació dins l'espai (color, forma, tamany, semblança i diferència; quantificadors bàsics: tot / res, mateix / diferent, un / varis; el nombre; la mesura; formes i representació en l'espai: formes planes, cossos geomètrics).

L'anex té dos apartats més dedicats als següents temes:

D.- Organització en Cicles:

Concretament, com ja diu la LOGSE, en dos cicles. Encara que cal tenir present que tota l'Etapa de l'Educació Infantil constitueix una etapa integrada, ja que el desenrotll del nin és un procés continu en el qual no és fàcil delimitar moments de clara diferenciació o ruptura.

E.- Principis Metodològics de l'Etapa:

Diu clarament que s'actuar amb un principi globalitzador que suposa que l'aprenentatge és el producte d'establir múltiples connexions i relacions entre el que és nou i el que ja s'ha après.

També ressalta la importància del joc com a activitat pròpia d'aquesta etapa.

Els aspectes afectius i de relació són importantíssims en l'Etapa.

L'avaluació ha de ser global, contínua i formativa, posant com a tècniques més escaients, les entrevistes amb els pares i l'observació directa i sistemàtica del nin per part del professorat.

L'Etapa, sens dubte, té un marcat caràcter preventiu i compensador.

Centres:

Els centres podran impartir bé el primer cicle, bé el segon o bé ambdós cicles.

Es podran establir convenis de col·laboració amb Corporacions Locals, altres administracions públiques i amb entitats privades.

Per a més informació, consultau:

LOGSE.-

Capítol 1r, arts. del 7è a l'11è.
Disposicions Addicionals 8a i 17a.
Disposició Transitòria 1a.

DECRETES.

RD 1330/1991 de 6 de setembre,
(BOE de 7 de setembre) sobre Aspectes Bàsics del currículum d'Educació Infantil. _

RD 1333/1991 de 6 de setembre,
(BOE de 9 de setembre) que estableix el currículum de l'Educació Infantil.

Jaume Gual Mora.

Inspector d'Educació.

JUDICI DE L'ANY 1.992

Aquest Judici de l'any que acaba,
està extret del Calendari dels Pagesos,
publicat a Catalunya.

"El temps fuig irreparable"
diu una antiga sentència
i el transcórrer d'una anyada
ben bé ho posa en evidència:
El futur que era esperança
es torna actualitat
i, al cap de poc, ja és passat
i ens deixa plens de recança.

Més, l'obra de la Natura
amb el pas del temps perdura
i en el treball dels humans
- fruit de l'esforç i els afanys -
també hi ha quelcom que dura.

* * * * *

Es desfà la que semblava
eterna Unió Soviètica
i una Comunitat nova,
on no hi sobra la riquesa,
el lliure mercat aprova
i la democràcia estrena.

A Iugoslàvia es remouen
antics pobles i nacions
(Croàcia, Eslovènia, Bòsnia,
la Sèrbia i la Macedònia).
Dialoguen els canons
i antigues ciutats s'ensorren.
Els europeus es commouen
mes no hi porten solucions.

Els membres de la potent
Comunitat Europea
es reuneixen a Maastricht,
bella ciutat holandesa,
i donen consentiment
a un acord de "convergència"
per a viure més units,
si bé algun mostra neguits
i una certa reticència.

La màfia siciliana
mostra la seva potència
i elimina els magistrats
que li oposen resistència.
A Rio, ciutat formosa,
del Brasil la més famosa,
té lloc una conferència
per tractar del medi ambient
i el desenvolupament.
Tothom parla amb eloquència

i proposa solucions,
però calen més accions.

També al Brasil aplegats
i arribats de tot arreu,
representants del indígenes
(les poblacions aborígens
marginades pels estats)
fan sentir la seva veu.

Amb llargues conversacions
sobre l'Orient Mitjà,
jueus, palestins i àrabs
estudien solucions
que no acaben d'arribar.

* * * * *

Arriben els Jocs Olímpics,
repartidors de medalles
a atletes de tota raça
i Barcelona amb ells guanya
internacionals prestigis
i una gran millora urbana.

I, per si fos poc, el Barça
guanya la Copa d'Europa
i l'entusiasme es desboca.

Celebra amb èxit Sevilla
(on el tren ràpid ja arriba)
una Expo espaterrant,
on es recorden grans gestes
(descobriments i conquestes)
i es posen en evidència
els progressos de la ciència.

Empitjoren, però, a Espanya
els problemes econòmics
i, seriós, el govern parla
d'endeutaments astronòmics
que sols tenen solució
estrenyent-se el cinturó.

Segueixen els terroristes
amb els sagnants atemptats
si bé alguns dels responsables
han sigut engarjolats.

* * * * *

En el breu espai d'un any
perd la llengua catalana
alguns artífex de fama.
Bé mereixen un record:
Maria Aurèlia Capmany,
Joan Fuster, Monserrat Roig
i l'actor Pau Garsaball.

I plora el món musical
la pèrdua de Messiaen,
compositor universal
però francès de naixement.

* * * * *

Un any va i un altre ve
i el futur ple d'incerteses
sens dubte durà sorpreses
(tan de bo siguin per bé).

Veus ací el nostre pronòstic,
ple de bones intencions:
Que el temps faci el que li toca
d'acord amb les estacions
i, entre pluges i sequeres,
no faltin els dies bons.

I en el context en que es mouen
les comunitats humanes,
emmudeixin els canons
i repiquin les campanes.

Ses Gloses

D'EN TOMEU SINEVÉ.

No m'agrada dir mentides
si puc dic sa veritat
venir amb comunitat
a aquestes beneïdes.

Sant Antoni s'ha entregat
vestit com un palliser
vol anar al paro obrer
i mai ha estat assegurat.

Senyores fins a la mort
que Déu me conservi així
que a Mancor pugui venir
per veure dur pa al corb.

Sant Antoni i Sant Pau
dins sa barraca adorant
i un corb que passa volant
les dugué es pa i menjar.

No necessit testimonis
es sa pura veritat
tenim enrevoltat
una tropa de dimonis.

Els coixos duen crosses
per tenir bon caminar
es beneí es bestiar
i bastantes carrosses.

Des cavalls dic lo mateix
sabien marcar bé es pas
ses gloses que jo fas
són per llegir es demés.

En Toni de donya Paca
féu un bon Sant Antoni
va anar a beneir el dimoni
com qui manàs una vaca.

Si tenc temps un altre dia
que em trobi descansat
vos na faré un grapat
sobre sa tercera edat
qui canta sa loteria.

Sant Antoni Sant Abat
quan el dimoni el tentava
i dins el seu cos gosava
una infinita bondat.

Sant Antoni ajudau-nos
no mos envieu cap pesta
si parlau al bon mestre
a Ell recomanau-nos.

Sant Antoni gloriós
vos que éreu bon cristià
guardau-nos el bestia
als pobres conraders.

Sant Antoni als campers
mai els heu d'abandonar
els heu de donar sa mà
per conrar es sementers.

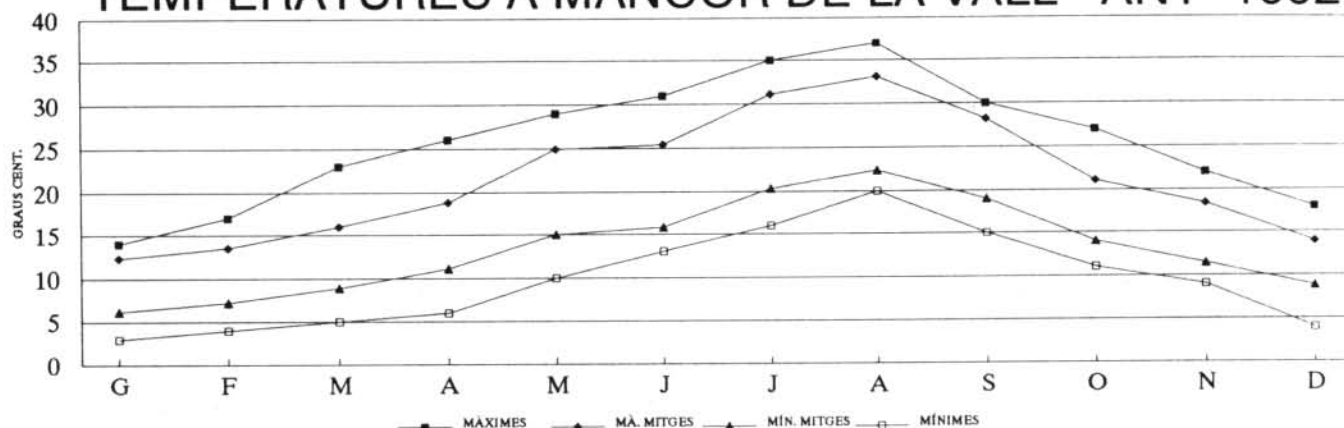
S'assumepte de sa llaurada
no la fa es sementer
es tenir bon pareller
qui sabi trempar s'arada.

Sant Antoni de Viana
si vos sobra cap v.
regalar-lo al rector
que se compri una sotana.

Som un senzill glosador
que es fer mal no pretenc
si cap deix de descontent
a ell li deman perdó.

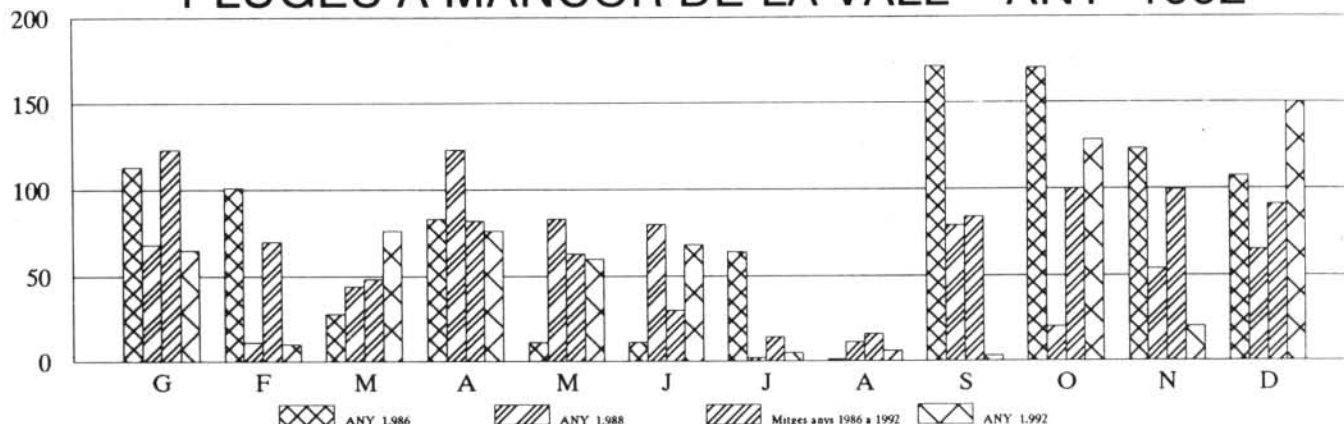
En Tomeu Sinevé.

TEMPERATURES A MANCOR DE LA VALL ANY 1992

	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Mitges
MÀXIMES	14.0	17.0	23.0	26.0	29.0	31.0	35.0	37.0	30.0	27.0	22.0	18.0	25.8
MAX. MITGES	12.3	13.5	16.0	18.8	24.9	25.4	31.1	33.1	28.2	21.1	18.4	13.9	21.4
MÍN. MITGES	6.2	7.2	8.9	11.1	15.0	15.8	20.3	22.4	19.0	14.0	11.4	8.8	13.3
MINIMES	3.0	4.0	5.0	6.0	10.0	13.0	16.0	20.0	15.0	11.0	9.0	4.0	9.7

PLUGES A MANCOR DE LA VALL ANY 1992

	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	SUMA
ANY 1.986	113	101	28	83	11	11	64	1	171	170	123	107	983
ANY 1.988	68	11	44	123	83	80	2	11	79	20	54	65	640
MITG. 86 A 92	123	70	48	82	63	30	14	16	84	100	99	91	820
ANY 1.992	65	10	76	76	60	68	5	6	3	128	20	150	667

ALGUNS COMENTARIS DELS ANYS 1.986 A 1.992

EL TEMPS DE MÉS PLUJA VA ÉSSER OCTUBRE DE 1990 AMB 267 LITRES (DIA 9-10-90 VA PLOURE 146 L

Miquel Saurina Vallori

ÉS BO SABER-HO

Balears, 15 de Novembre de 1992

Mancor de la Vall té una revista, «Montaura», que se publica quatre vegades al any. Ara acaba de aparèixer el número 20 que porta en portada un dibuix de l'artista local Maria Martorell Vallori, excel·lent versió de la Font Nova, de Massanella.

Les distintes seccions i col·laboracions que figuren en este nú-

mero 20 estan firmades per Jaume Morro, Juan Pedro Casillas, Gabriel Font Mateu, Jaume Gual Mora, Bartomeu Fons Pascual, Miquel Vallori Mateu i en Biel de Son Nadal. És un esforç col·lectiu hermoso i elogiable de *manacorins* amants de la cultura i de la vila. Hi ha dos col·laboracions que volem destacar per la seva importància científ-

ca. Me refiero a «Toponímia documentada», de Gabriel Fiol Mateu, aportació caudal a nostre patrimoni espiritual i cultural, i «De ca nostra», de Jaume Gual Mora, en la que refresca normes lingüístiques i comenta aspectes bàsics de la nostra llengua.

Un diez sobre una puntuació de diez a la revista «Montaura».

XI CAMPIONAT BALEAR DE TIR DE FONA

El dia 13 de Desembre, en el camp de futbol de Turixant, es disputà l'onzena edició del Campionat de Balears de l'esport del tir de fona, que a les nostres illes les arrels arriben a la Prehistòria.

Després de diverses sèries, aferissadament disputades, pels mallorquins, eivissencs i formenterers participants a les tres categories de què constava el Campionat, els tres primers classificats en cada una d'elles foren:

HOMES:

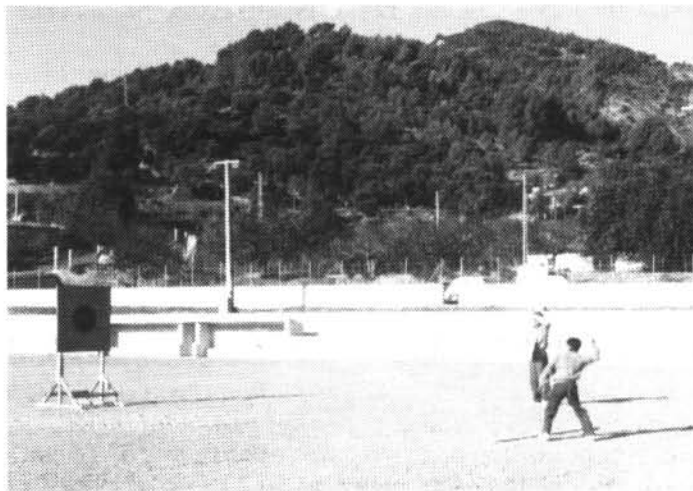
- 1r: Cristóbal Cuenca Bueno (Lloseta)
- 2n: Nicolau García Fernandez (Sóller)
- 3r: Diego Camuñas Díez (Campanet)

JOVES:

- 1r: David Gómez Caldentey (Lloseta)
- 2n: Joan Pere Estarellas (Sóller)
- 3r: Pere Rayó Seguí (Lloseta)

DONES:

- 1r: Elena Bueno Díaz (Lloseta)
- 2n: Margalida Reynés Pons (Sa Pobla)
- 3r: Antonia Reynés Pons (Campanet)

L' ESCOLA

Carta als Reis Màgics d'Orient

Dimecres 22-12-1992

Estimats Reis Magis:

L'escola és divertida quan arriba Nadal perquè fem una festa i nosaltres els nens i les nines fem el menjar per les festes.

També els professors organitzen excursions i viatges com la d'Eivissa i la del Castell de Cap de Pera.

Els professors s'enfaden perquè nosaltres nos portam malament. I nos agradaria tenir mestre d'educació física

Una Abraçada Amics
Reis
Toni Aborda (4rt curs)

ESGLÈSIA LOCAL

ADQUISICIÓ D'UN ORGUE NOU

Es ben coneguda de tots la importància que ha tengut i té la Parròquia en la formació musical dels mancorins. Des de molts anys enrera ha existit un cor que, amb els seus assaigs, ha anat formant les veus i els coneixements musicals de molts de mancorins i ha despertat l'afició per la música que després han posat en pràctica dins altres àmbits, com són obres de teatre, cantant i tocant instruments diversos. Capellans com D. Miquel Bonafé, D. Joan Ferrer, etc., donant també classes de música, han contribuït notablement a la formació musical i han estimulat la seva continuïtat.

Actualment la Parròquia és conscient d'aquesta tradició musical i vol continuar aportant el que pugui. Per això s'ha fet necessari l'adquisició d'un orgue nou. L'antic, segons els tècnics, ja no tenia possibilitat de reparació.

Com tots sabem, aquest instrument s'utilitza en totes les festes més importants de l'any, en tots els funerals, en els casaments, en les primeres comunions, etc. És un instrument del qual tots ens en beneficiem més o manco.

El director del cor, l'organista -que es desplacen setmanalment per preparar els cants i col.laborant així a la formació musical- i tots els membres del cor, mereixen disposar d'un orgue digne com és el GEM-Studium II que hem comprat.

Les seves característiques són:

- Es un orgue electrònic que imita, amb molta facilitat, els sons d'un orgue de tubs d'una catedral d'Europa.

- Té dos teclats i pedalier: a) El teclat de l'orgue gran amb 10 registres. b) El teclat del recitatiu amb 11 registres. c) El pedalier amb 8 registres. Els teclats i pedalier poden unir els respectius registres.

- Ofereix cinc possibilitats de memoritzar a la vegada diverses combinacions de registres.

- Té transpositor (pujar i davallar tons) i reverberació (ressonància) etc.

El cost de venda al públic d'aquest GEM-Studium II és de 821.940 ptes. Aquesta quantitat és superior a les possibilitats econòmiques actuals de la Parròquia. Fins ara s'ha rebut una aportació de 125.000 ptes. de l'Ajuntament a qui la Parròquia agraeix de bon gust; a les Matines de Na-

dal, per aquest fi, es varen recollir 28.525 ptes; s'han rebut també dues aportacions particulars que sumen 14.000 ptes. Gràcies a tots.

Totes les aportacions que es vulguin fer arribar a la Parròquia, per suposat, seran ben arribades i gràcies per endavant.

ALGUNES ACTIVITATS PASTORALS DE LA PARRÒQUIA.

Visita pastoral del Sr. Bisbe.

Dia 27 de Febrer de 1.993.-

A les 19'00 h.- Celebració de l'Eucaristia, presidida pel Sr. Bisbe i per a tota la comunitat de Mancor.

A les 20'00 h.- Reunió de tots els col.laboradors més directes de la Parròquia amb el Bisbe.

Dia 3 de Març de 1.993.-

A les 17'30 h.- A Selva reunió dels mestres d'EGB de Mancor i dels pobles veïnats que desitgin tenir un col.loqui amb el Bisbe.

A les 19'00 h.- A Moscarí, celebració de vespres i missa de les Religioses de l'arxiprestat amb el Bisbe.

Dia 5 de Març de 1.993.-

A les 20'00 h.- Reunió de matrimonis a Santa Llúcia amb el Bisbe.

Catequesi de Confirmació.

38 joves de Mancor de la Vall, dividits en 4 grups, es preparen per a la Confirmació. Tres es reuneixen quinzenalment i un setmanalment.

Bartomeu Fons Pascual.

Un refugi per a persones

Les coses més simples són sovint les més difícils d'explicar.

Com també les necessitats més elementals resulten, molts de pics, les més difícils de cobrir.

La idea i la realitat ja existent d'un REFUGI PER A PERSONES és tan simple que en bona lògica per res hauria de precisar d'explicació.

Per això mateix m'haureu de perdonar l'elementalitat de les meves paraules i el to gairebé catequètic de la meua explicació. Permeteu-me i perdonau-me l'ofensa de la fórmula axiomàtica.

—EL REFUGI és un lloc, tipus pensió, obert les 24 hores del dia, on tothom que ho necessiti pugui trobar-hi un jac i una acollida.

—EL REFUGI pretén que ningú hagi de dormir al carrer per manca d'un lloc adequat o d'una societat solidària.

—EL REFUGI vol ser el primer esglaó, més bé una mena de rampa de pujada, a l'escala dels serveis i dels remeis que les diverses institucions tenen instal·lada. Aquestes institucions no poden exercir l'ofici de refugi per mor de les seves necessàries estructures d'horaris i teràpies i perquè una atenció d'aquesta mena estorbria la bona marxa que porten, tot desbaratant el bé que fan.

—EL REFUGI s'ofegaria tot just acabat de néixer si no pogués orientar les persones que acull cap a les institucions que estan preparades humanament i tècnicament, per donar-los una mà, com puguin ser l'Hospital de Nit, l'Hospital General, l'Alberg de Transeünts, el Projecte Home, el Servei de la Dona, la Coordinadora del Servei dels Menors...

—EL REFUGI, d'una forma directa i calenta, vol ajudar, donant rostre i nom propi a les persones desemparades, a quantificar i qualificar la situació de la nova marginació a Mallorca.

—EL REFUGI voldria servir de plataforma perquè, a partir d'unes necessitats comprovades i d'unes persones connectades I ESTIMADES; es pogués complementar la xarxa de serveis socials que tota societat mínimament civilitzada toca tenir a la disposició dels més necessitats.

—EL REFUGI voldria constituir una mostra, humil però contundent, de què Mallorca, de cap de les maneres, admet la xenofòbia, el racisme, la discriminació, la insolidaritat...

—EL REFUGI ha nascut després de llargs anys de gestació i estudi. Voldria, malgrat sàpiga d'antuvi que en deixaré molts sense anomenar, recordar que els grans impulsors del REFUGI han estat: un grup de guàrdies municipals que són els qui viuen d'aprop els problemes de la nit; els 200 alumnes que, al llarg de tot un curs, assistiren a la

Jaume Santandreu

Universitat per estudiar la Marginació Social a Mallorca; un amic, diplomata social, que ha realitzat un estudi sobre els «XUPANOS», és a dir, sobre les dos-centes persones que viuen a llocs esgarriuosament inversemblants, els antics companys de l'Hospital de Nit i General, i altres grups socials, com ALAS, que viuen en carn pròpia la impotència davant els problemes dels drets més elementals; les trobades de les Terragonies i el Congrés d'ERC, que arribaren a la conclusió que la Independència sense la justícia social i la solidaritat es podria convertir en una eglosió d'egoisme nacional; l'aprovació i estímul de la Delegació d'Acció Social de l'Església i d'altres personalitats de l'administració comunitària....

—EL REFUGI, seguint el criteri dels seus promotors i impulsors, ha començat des de baix, des dels ciutadans rassos, val a dir sense comprometre directament les Institucions Públiques, per poder exercir l'ofici d'exploradors que necessita, en un primer temps, tota obra que vol arrelar dins els teixits més amagats de la nostra societat.

—EL REFUGI APEL·LA a la generositat i comprensió de TOTS per poder subsistir.

EL REFUGI en marxa !

Ningú no dubta que, en aquests moments, Mallorca necessita un **REFUGI** per a persones desemparades.

Una casa, on qualsevol necessitat pugui rebre, les vint-i-quatre hores del dia, l'agombol d'un llit i d'una acollida.

Un indret, des d'on es pugui encoratjar els desvalguts perquè es derivin, segons la seva situació concreta, als llocs que presten un ajut escaient.

Un punt, des d'on quantificar i qualificar les noves i esgarriadores marginacions nostres, tot empenyent la creació de nous serveis, segons les realitats conegudes i estimades.

Tothom pensa que **El Refugi** és necessari. Fins i tot, urgent. Però qualcú ho ha de fer. Qualcú ha de tirar endavant. Qualcú ha d'obrir camí, passi el que passi.

Aquest qualcú hauríem d'esser tots. **T O T S**. Institucions i particulars. Cadascú des de les pròpies possibilitats.

Hi ha moltes bones voluntats. Moltes bones paraules. Hi ha un rebuig generalitzat contra la discriminació i la xenofòbia.

Es tracta de fer-ho **ARA MATEIX!**

Tot és a punt. Només ens manca el teu impuls i la teua col·laboració concreta.

Els comptes corrents, oberts a nom del **Refugi Associació Altruista** són:
CAIXA DE BALEARS, "SA NOSTRA", ... 2.200.867-09
BANCA MARCH, O.P.-Alexandre Rosselló, 8 .. 138.879.11.7
BANC DE CRÈDIT BALEAR, O.P. 60.21021.59

Per demanar informació o orientar a qualsevol que necessiti **El Refugi** podeu comunicar amb al **Telèfon de l'Esperança, 46.11.12.**

Per poder dir **BON NADAL**, cal que tothom estigui a bon resguard.

Nadal, 92

Per l'Associació

Jaume Santandreu

EL FUTBOL

EL MONTAURA LLUITA PER MANTENIR-SE A 1ª REGIONAL

Després de 5 derrotes consecutives a principi de lliga pareix que s'ha trobat el fil de la competició i si tenim en compte que només han baixat dos equips creim que en aquest any 1993 es jugarà amb més tranquil·litat perquè dels darrers 9 partits se n'han guanyat 5, empatats 1 i només 3 de perduts, de 18 punts se n'han fet 11.

CLASSIFICACIÓ

1.- MARGARITENSE	23 + 9
10.- PETRA	14 - 2
11.- MOLINAR	14
12.- FERRIOLENSE	13 - 1
13.- BARRACAR	12 - 2
14.- MONTAURA	11 - 5
15.- CIDE	10 - 2
16.- ESCOLAR	7 - 9
17.- ALQUERIA	4 - 8

MONTAURA 1 - S'ARRACÓ 2

Cinquena derrota consecutiva el MONTAURA, es troba en 0 punts a la taula de classificació. Partit molt disputat pels dos equips on el MONTAURA marca als 3 minuts 1-0 gran gol de n'Amengual. Pareixia que serien els primers punts perquè els locals jugaven amb molta serietat; però així és el futbol, el gol marcat pel S'Arracó a un minut del descans, posa al MONTAURA molt nerviós. Segona part amb moltes pèrdues de baló al centre del camp. Així i tot els locals fallen ocasions de gol clares davant la porteria, bé els pals o el porter ho treien tot. Falten 7 minuts per al final i quan el MONTAURA tenia acorralat el S'Arracó, una jugada dubtosa per mà dins l'àrea del S'Arracó no és assenyalada per l'àrbitre, ve el contraatac i es produeix penal contra el MONTAURA, era 1-2, no hi havia temps per empatar. Molta mala sort perquè avui s'havia lluitat.

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Amer, 3.- Canals, 4.- Servera, 5.- Mora I, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Amengual, 10.- Estrany, 11.- Mora II, 12.- Carlos, 13.- Sastre, 14.- Ripoll, 15.- Rigo.

Gols: Amengual (1)

Targetes: (G) Amengual-Galvez-Estrany-J. Martorell.

(V) Amengual- Canals.

FERRIOLENSE 0 - MONTAURA 1

El millor partit l'ofert pel Montaura en el que duim de temporada, molta lluita i garra, no donant per perdut cap baló, en resum, entrega total que poques vegades es repeteix.

Jugàvem amb una nova tàctica (4-5-1) una teranyina al centre del camp amb un davanter només en punta i jugant al contra-atac, sortint dos passadissos com extrems falsos. Els férem molt de mal als locals no s'esperaven tanta resistència. Bastà la segona part amb un remat a un còrner de l'especialista Miquel Mora perquè un jugador tragués la pilota amb la mà de daval els pals, penal encertat pel mateix Miquel Mora; 0-1 faltant 15 minuts per acabar, pareixia que serien els primers punts a n'aquesta nova categoria de 1ª Regional i passant alguns apuros ho aconseguírem. Esperem que aquesta victòria doni ales a l'equip.

Targetes: (G) Estrany-Julio.

Gol: Mora I (1)

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Servera, 5.- Mora I, 6.- Gual, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Gejete, 10.- Mora II, 11.- Estrany, 12.- Carlos, 13.- Sastre, 14.- Ripoll, 15.- Rigo.

MONTAURA 3 - ESCOLAR 2

Partit més tranquil per als locals després d'haver guanyat el diumenge passat. Aviat el Montaura s'avança al marcador amb un remat d'en Miquel Mora de cap 1-0 (7 min). Tornaren els errors per part del locals sense pressionar al mig camp i moltes errades en defensa i arribant al descans amb 1-2 per l'Escolar. Sortiren els locals molt motivats a empatar el partit aviat, i en un penal fet a Mateu, quan es dirigia a l'àrea. El llança Miquel Mora, era el 2-2. El Montaura empeny molt, acorralant a l'Escolar, però els remats es perdien fora, entre el porter visitant i els tres pals ho aturaven, tot pareixia que el resultat final seria el 2-2, però amb una jugada polèmica, al minut 89, amb un embull dins l'àrea, pensam que el local Jesús amb la mà desbaratà al porter i Miquel Mora rematava a la xarxa el 3-2. Moltes protestes de part dels visitants i 5 targetes vermelles per ells. Era la mà de Deu?. No ho sabem.

Gols: Miquel Mora (3). L'heroi del partit.

Targetes: (G) Mateu

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Amer, 3.- Estrany, 4.- Servera, 5.- Mora I, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Jesús, 10.- Muñoz, 11.- Moreno, 12.- Carlos, 13.- Sastre, 14.- Rigo, 15.- Canals, 16.- Gual.

MONTAURA 4 - STA. EUGENIA 3

Tercera victòria consecutiva, creim que és el millor partit el disputat a Manacor. Sortí el Montaura amb una defensa renovada amb incorporacions com SASTRE, CHUS, MORA I ESTRANY, ben plantada a dins el camp amb molta disciplina, amb una mitja que corria tot el temps no donant cap baló per perdut i una davantera molt hàbil i ràpida. Aviat es marcà l'1-0 amb una gran jugada de contraatac per després marcar el 2-0 amb llançament de falta del mig camp uns 50 mts amb error garrafal del porter visitant. Com sempre faltant 1 minut pel descans es baixen els ànims i es relaxen; els visitants s'aprofiten i acursen les distàncies 2-1. Segona part molt emocionant, dos gols tot d'una per part dels locals, era 4-1 amb el públic molt animant i una pluja molt fina per arribar al final amb un 4-3, un resultat un poc ajustat que no feia justícia al marcador, podria haver estat un 6-3.

Gols: Mora I (1), Julio (1), Mateu (1), Moreno (1).

Targetes: (G) Galvez (1), Mora II (1), Moreno (1).

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Jesús, 3.- Estrany, 4.- Mora I, 5.- Sastre, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Moreno, 10.- Mora II, 11.- Servera, 12.- Sola, 13.- Carbonell, 14.- Muñoz, 15.- Canals, 16.- Gual.

PETRA 1 - MONTAURA - 1

Partit molt seriós de l'equip, tornant repetir la tàctica (4-5-1) que tants bons resultats està donant fora camp, la defensa donava el call, però la mitja no estava molt fina, perdent algun baló i la porteria passava qualche perill. Un remat enverinat que anava a la creueta fou enviat fora pel porter Joan Martorell, el Petra va fer un canvi, el número 14, que fou un dels millors jugadors de la categoria i duia a tot el Montaura de capoll. Arribant al minut 81 s'avança l'equip local, era l'1-0 i arribarem al minut 89, entra Sastre i s'avança com a davanter centre a Miquel Mateu i tot d'una arriba l'empat en un embull de jugadors dins l'àrea petita i Mateu posa el peu i la pilota a la xarxa. No hi havia temps per a més, era l'1-1 final. Un punt d'or i hem de dir des de que tenim el nou massatgista, no s'ha perdut cap punt, ell és el talisman, Jaume Saez. ¡ANIM!

Gols: (1) Mateu.

MONTAURA 1 - INDEPENDIENTE 2

Bon partit el jugat pels dos equips, el Montaura no mereixia perdre. L'Independient ha lluitat els 90 minuts, arribant als descans amb 0-0. A la segona part, els visitants s'avancen al marcador 0-1, però, en

una gran reacció, el Montaura fa un gran gol de cap, d'en Miquel Mora, altra vegada, així com ell en sap. Quant més empenyia el Montaura, arribà el gol dels visitants al minut 88 amb una jugada de desgràcia per als locals, quan un davanter es troba una pilota davant el porter i no hi havia temps per a la reacció. Havíem perdut un punt.

Gols: (1) Mora I

Targetes: (G) MORA II (1), (V) ESTRANY.

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Amer, 3.- Canals, 4.- Mora I, 5.- Ripoll, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Estrany, 9.- Mateu, 10.- Mora II, 11.- Muñoz, 12.- Sola, 13.- Carbonell, 14.- Gual, 15.- Moreno, 16.- Servera.

ARTÀ 5 - MONTAURA 0

Partit on el Montaura sortí al camp sense cap ganes, pareixien jugadors de petanca, no hi veien de cap bolla, entraven els extrems com volien. Ja als 30 segons 1-0 i als 3 minuts 2-0, pareixia que tots els balons entrarien a la xarxa, però així i tot arribarem al descans amb 2-0, hi havia jugadors que tenien molta de son i l'entrenador Carlos va fer 5 canvis però el partit era mal de remuntar perquè, al primer minut d'aquesta segona part, arribava el 3-0, per després, amb un gol de penal, i una jugada, la més bona del partit, arribaren al 5-0, amb un gran gol. Al Montaura li han fet una mudada a Artà i esperem que això li serveixi de lliçó. No és que l'Artà sigui un gran equip sinó que té una bona defensa i si li donam facilitats més s'aferren.

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Amer, 3.- Muñoz, 4.- Mora I, 5.- Ripoll, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Jesús, 10.- Mora II, 11.- Solà, 12.- Gual, 13.- Carbonell, 14.- Sastre, 15.- Moreno, 16.- Canals.

MONTAURA 4 - COLLERENSE 1

Al llarg de la setmana s'ha parlat molt dels 5 gols d'Artà. La directiva ha passat un comunicat als jugadors que se prenguin més en serio els entrenaments i partits, sinó s'haurà de fitxar algun reforç. Sortiren els jugadors al camp més motivats que mai, no saben si era per l'orgull o per el comunicat.

Arribarem al descans amb 1-0 psicològic a gran jugada de tota la davantera local. Segona part amb un 2-0 tot d'una, amb un centre-xut de Canals que es colà per la creueta. Però el que són les coses, gol en pròpia porta de Sastre i expulsió d'aquest jugador per protestar una falta comesa en la jugada del gol. El Collerense empenyia fort, acorralant el Montaura dins l'àrea, es jugava amb 10 homes. Però es produeix la jugada clau del partit, entra al camp Carlos, i tot canvia, el Montaura torna domi-

nar el partit i Carlos a darrera ho treu tot i dóna molta seguretat a l'equip. Arribaren dos gols més per part dels locals, al contraatac amb una gran jugada de Jesús que surt del lateral i entra a l'àrea visitant per centrar al cap de Mateu que, en planxa, marcà, era un gran gol, mocadors blancs a les grades. En resum una gran segona part d'aquestes que fan afició.

Gols: Mateu (2), Moreno (1), Canals (1).

Targetes: (V) Sastre

Alineació: 1.- Martorell, 2.- Muñoz, 3.- Canals, 4.- Mora I, 5.- Sastre, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Mateu, 9.- Moreno, 10.- Sola, 11.- Mora II, 12.- Jesús, 13.- Carbonell, 14.- Gual, 15.- Servera, 16.- Carlos.

SOLEDAD 1 - MONTAURA 0

Partit disputat el matí, tots sabem de les "pajaras" del Montaura quan es juga el matí i tots pensàvem en la golejada, però el Montaura va sortir a guanyar i era millor que el rival, en una jugada de mala sort, en un rebuig dins l'àrea, arriba el gol. A la segona part el Montaura imposava el seu joc però li faltava punteria de cara al gol. Al minut 30 d'aquesta segona part arriba una jugada conflictiva, en un remat de còrner per part del Montaura creim que un defensa treu la pilota amb la mà de la porteria, hi ha protestes i comença la desplegada de targetes i el col·legiat provoca els jugadors en dues vermelles i tres jugadors lesionats per entrades locals sense veure cap targeta. S'acaba el partit i els nervis i les protestes. Total, 5 jugadors del Montaura sancionats i quatre lesionats, no sabem com jugaran el proper diumenge.

En resum una petita venjança del col·legiat arrel d'unes declaracions ara fa unes tres temporades a Ràdio Balear, de varis jugadors i directius en contra d'aquest col·legiat. 6 targetes grogues i 3 vermelles. Pensam que els de "Negre" tenen massa autoritat.

Targetes: (G) Canals (1), Julio (1), Moreno (2), Sola (1), Estrany (1), Gual (1).

(V) Jesús, Carlos, Moreno, Muñoz, Martorell
Alineació: 1.- Martorell, 2.- Jesús, 3.- Canals, 4.- Sastre, 5.- Mora I, 6.- Julio, 7.- Galvez, 8.- Muñoz, 9.- Moreno, 10.- Sola, 11.- Mora II, 12.- Estrany, 13.- Carbonell, 14.- Gual, 15.- Ripoll, 16.- Carlos.

MONTAURA 3 - CIDE 0

Partit amb moltes baixes, 5 expulsats, 3 lesionats i dos coixos pareixia una infermeria i problemes per fer l'alineació.

L'equip contrari demana revisió de fitxes i pensaven guanyar però el Montaura, que es creix davant de les adversitats, va

treure forces i desplegà un gran joc amb entrega total per arribar al descans amb un 2-0, amb gran tranquil·litat. Segona part amb un altre gol, de tisores de Pere Amengual i una gran aturada del porter, avui Rafel amb una "Palomita", que produí els aplaudiments i mocadors a la graderia. En definitiva gran partit del Montaura davant un equip molt irregular.

Gols: Mateu (1), Julio (1), Amengual (1).

Targetes: (G) Mateu

Alineació: 1.- Carbonell, 2.- Amer, 3.- Canals, 4.- Mora, 5.- Sastre, 6.- Julio, 7.- Gual, 8.- Mateu, 9.- Amengual, 10.- Estrany, 11.- Mora II, 12.- Servera, 13.- Pedro, 14.- Sola, 15.- Rigo, 16.- Ripoll.

Andrés Sola es lesionà de lligaments de turmell, esperem que es recuperi aviat.

ESTADÍSTIQUES

GOLEJADORS (22)

1.- Miquel Mora	6
2.- Pep Mateu	6
3.- Moreno	3
4.- Amengual	2
5.- Julio	2
6.- Galvez M. Luís, Canals	1

TARGETES (49)

1.- Moreno	8
2.- Carbonell	6
3.- Amengual, Estrany	5
4.- Sastre	4
5.- Sola, Canals, Jesús, Martorell.	3
6.- Muñoz, Galvez, Mateu, Julio, Mora I	2

REGULARITAT

1.- Miquel Lluís	14
2.- Julio	13
3.- Galvez	12
4.- Mateu	12
5.- M. Mora	11
6.- Estrany	11
7.- Amer	11

	J	G	E	P	GF	GC	Punts
A CASA ...	8	4	0	4	19	16	8
A FORA ..	6	1	1	4	3	12	3
	G R A F I C						

MONTAURA INFANTIL

Passat ja el primer terç de lliga de la categoria infantil, en el grup A de la Segona Regional, el MONTAURA es troba classificat en el 2n lloc de la taula, de 9 partits disputats n'ha guanyat 7 i perdut només 2.

Entrenats per Pere Llabrés, com a delegat Jaume Maura i en col.laboració de Juan Martí, podem dir que gràcies a la seva col.laboració i entrega és possible tenir un equip de la pedrera tan ben conjuntat. Volem destacar que el passat 7 de desembre es realitzà un partit entre pares i al.lots i qualche mare per després disfrutar d'una paella donada pel Casal de Cultura. Als actes d'aquesta diada esportiva hi assistiren unes 60 persones, entre ells el Batle Gabriel Pocoví Pou, el president del Montaura, Jaume Martorell, el Secretari Guillel Martorell. Tots ells demanaren per a l'equip Infantil el suport de tots, poble, mares i pares, donant les gràcies a entrenadors i col.laboradors com Antònia Reus, que sempre estan fent suport a l'equip.

Els al.lots que juguen són: porters, Torres i Munar, com a defenses Fontanet, Bisellach, Maura, Valero, mitjos Solivellas, Fernández i Gallardo, i davanters Llabrés, Janer, Garzón, Ribot, Mateu, Villalonga i J. Solivellas.

S'han aconseguit 33 gols i encaixat 11, els golejadors són:

1.- Janer	7
2.- Alberto	6

3.- Ribot	5
4.- Solivellas	4
5.- Fontanet i Gallardo.	3
6.- Fernandez	2
7.- Villalonga, Mateu i Valero	1

Els resultats han estat:

Beta Color	1 -	MONTAURA	4
MONTAURA	6 -	Bunyola	2
MONTAURA	2 -	Alcúdia	3
Sta. Maria	2 -	MONTAURA	3
MONTAURA	6 -	Xilvar	1
Sallista	0 -	MONTAURA	2
MONTAURA	2 -	Sineu	3
Sencellas	0 -	MONTAURA	8
MONTAURA	1 -	Baleares	0

CLASSIFICACIÓ

1.- Sineu	17	punts
2.- MONTAURA	14	"
3.- Sallista	13	"
4.- Xilvar	13	"
5.- Alcúdia	11	"
6.- Alaró	10	"
7.- Sta. Maria	10	"
8.- Baleares	9	"
9.- Bunyola	9	"
10.- Bt. Ramon Llull	7	"
11.- Beta Color	5	"
12.- Collerense	2	"
13.- Sencellas	0	"

Felicitats per a tots i que el nou any 1.993 sigui pròsper per tots.

Miquel Vallori

Imatges d'ahir

"SA BASSA DE BINIATZENT" (1.934)

"Sa Bassa de Biniatzent" així com la Font Patró que l'alimentava, eren antany llocs de sortides festives, dinars i berenars, així com lloc ideal, per les dimensions de la bassa, per pegar un cap-fico els calorosos mesos de l'estiu, això sí, amb companyia de tota la fauna i flora de les aigües dolces mallorquines. A aquesta fotografia, feta a l'any 1934, hi podem veure a la vora del replet estany, d'esquerra a dreta, l'amo En Francesc Reynés "Marcasí", Madò Maria Solivelles "Moreneta", Margalida Alba "Escolaneta", Miquel Mateu "Moreneta", Teresa Martorell de "Cas Fuster", Maria Mateu "Moreneta" i Antònia Martorell també de "Cas Fuster".

La relativa ampla extensió del safareig, obeïa a la necessitat d'embassar l'aigua que feia funcionar un molí de ciment, que prèviament havia estat cuït a un forn vora el camí de Biniamar, dins la mateixa possessió de Biniatzent. La construcció del molí fou poc abans del 16 d'Abril de 1907, data d'una petició que el vicari de Mancor traslladava al bisbe de Mallorca sol·licitant dispensés els obrers del descans dominical per treballar tres hores el matí i tres el capvespre tots els dies festius, per millor aprofitar l'aigua que movia el molí de ciment que feia poc s'havia instal·lat. Els pia-dosos obrers indicaven que els mesos on fos abundant l'aigua, o massa poca per poder treballar, observarien el degut descans festiu com manava la Santa Mare Església.

En Biel de Son Nadal.